

ՀԵԼՍԻՆԿՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԱՍԱՄԲԼԵԱՅԻ

ՎԱՆԱԶՈՐԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

Ոստիկանության կողմից մարդու իրավունքների
խախտման դեպքերի մասին
կիսամյակային հաշվետվություն

(ԶԼՄ մշտադիտարկման արդյունքների ամփոփում)

2016թ. առաջին կիսամյակ

ՆՈՐՎԵԳԻԱՅԻ ՀԵԼՍԻՆԿՅԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

Վանաձոր 2016թ.

Հաշվետվությունը պատրաստվել է «Ոստիկանության հետ հարաբերություններում քաղաքացիների իրավունքների պաշտպանության արդյունավետության բարձրացում» ծրագրի շրջանակներում: Ծրագիրն իրականացվում է Հելսինկյան Քաղաքացիական Ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակի կողմից Նորվեգիայի հելսինկյան կոմիտեի ֆինանսական աջակցությամբ:

Զեկույցում հնչած կարծիքները ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակին են և հնարավոր է, որ չհամապատասխանեն ֆինանսավորող կազմակերպության տեսակետներին:

Խմբագիր՝ Արթուր Սաքունց

Կազմող՝ Սառա Ղազարյան

ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակ Հայաստան,

Վանաձոր 2001, Հեռ.՝ (+374 322) 4 22 68

Ֆաքս՝ (+374 322) 4 12 36

Էլ. փոստ՝ hca.v@hca.v.am

www.hca.v.am

**ՀՀ օրենքը ՀՀ ոստիկանության կարգապահ և կանոնագիրքը
հաստատելու մասին**

Հոդված 10. Ոստիկանության ծառայողի էթիկայի կանոնները

*Ոստիկանության ծառայողի էթիկայի կանոնները ոստիկանության
ծառայողի համար պարտադիր են ինչպես ծառայողական
պարտականությունները կատարելու ընթացքում, այնպես էլ ծառայողական
պարտականություններից դուրս:*

*Ոստիկանության ծառայողը պարտավոր է իմանալ և հարգել մարդու
իրավունքներն ու ազատությունները, ցուցաբերել զսպվածություն և
քաղաքակիրթ, վայելուչ և հարգալից վերաբերմունք քաղաքացիների
նկատմամբ:*

Մեթոդաբանություն

Սույն տեղեկանքն ամփոփում է 2016 թ. հունվար-հունիս ամիսներին ՀՀ-ում ոստիկանության աշխատակիցների կողմից մարդու իրավունքների խախտման դեպքերը:

Ոստիկանության աշխատակիցների կողմից մարդու իրավունքների խախտման դեպքերը հավաքագրելու նպատակով մշտադիտարկվել է 14 առցանց լրատվամիջոց և ՀՀ Հատուկ Քննչական Ծառայության պաշտոնական կայքը¹:

Դեպքերն առանձնացվել և վերլուծվել են լրատվամիջոցների տարածած տեղեկատվության հիման վրա, որի հավաստիության համար պատասխանատվություն են կրում տարածող լրատվամիջոցները: Մարդու իրավունքի խախտման դեպքերն աղյուսակավորվել են ըստ մի շարք հանգամանքների:

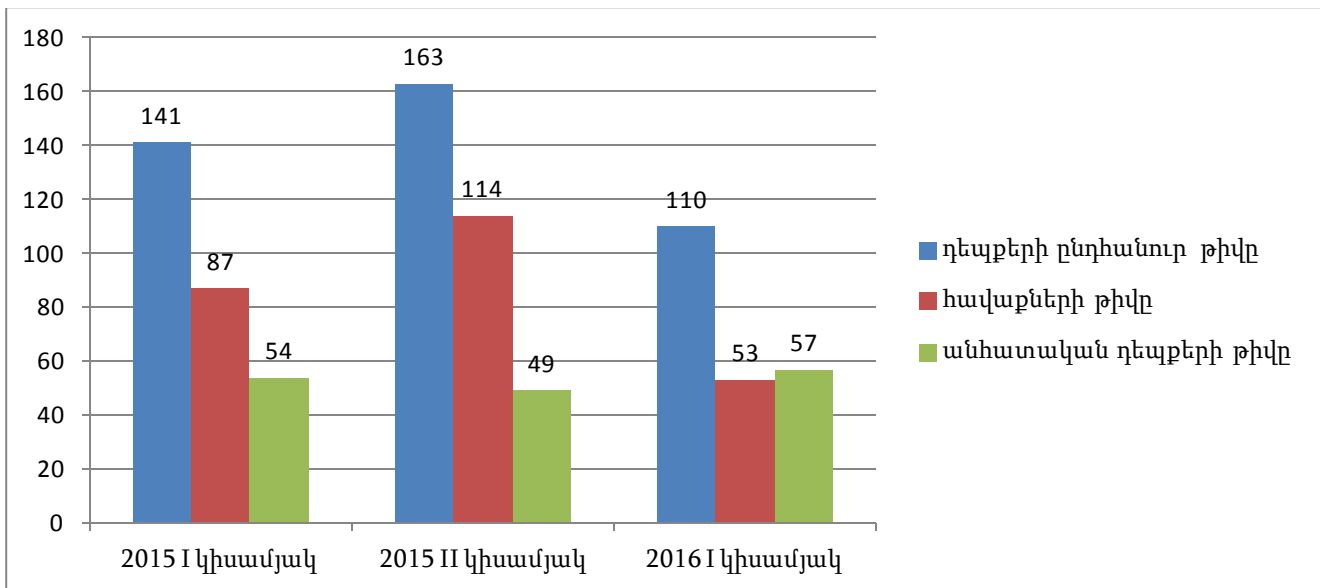
Արձանագրված դեպքերը բաժանվել են երկու խմբի՝ անհատական դեպքեր և հավաքների ժամանակ կամ դրանց մասնակցելու արդյունքում տեղի ունեցած դեպքեր: Հավաքների մեջ ներառվել են բոլոր հանրային միջոցառումները՝ ցույց, նստացույց, երթ և այլն:

¹ Մշտադիտարկված լրատվամիջոցներն են՝ www.aravot.am, www.armlur.am, www.galatv.am, www.azatutyun.am, www.lin.am, www.168.am, www.armtimes.am, www.hraparak.am, www.epress.am, www.lragir.am, www.ilur.am, www.news.am, www.hetq.am, www.1plus.am, www.ccc.am:

2016թ. առաջին կիսամյակի ընթացքում արձանագրված մարդու իրավունքների խախտման դեպքերի ամփոփ տվյալներ

ԶԼՄ-ների մշտադիտարկման ընթացքում հաշվետու ժամանակահատվածում՝ 2016թ. հունվար-հունիս ամիսներին, արձանագրվել է ոստիկանության աշխատակիցների կողմից մարդու իրավունքի խախտման 110 դեպք: 2015 թ. առաջին կիսամյակի համեմատությամբ դեպքերի թիվը նվազել է 31-ով (կամ 21.98%-ով), իսկ 2015թ. երկրորդ կիսամյակի համեմատությամբ՝ 53-ով (կամ 32.5%-ով) (Գծապատկեր 1):

Գծապատկեր 1. Ոստիկանության աշխատակիցների կողմից մարդու իրավունքների խախտման դեպքերը 2015թ. առաջին, 2015թ. երկրորդ և 2016թ. առաջին կիսամյակներ

Ինչպես երևում է գծապատկեր 1-ից, իրավունքների խախտմանը հանգեցրած դեպքերից 53-ը տեղի են ունեցել հավաքների ժամանակ կամ հավաքներին մասնակցելու հետևանքով: Այս ցուցանիշը 2015 թ. առաջին կիսամյակի նույն ցուցանիշի համեմատությամբ (87 դեպք) նվազել է 34-ով կամ 39.08%-ով, իսկ 2015թ. երկրորդ կիսամյակի համեմատությամբ (114 դեպք) նվազել է 61-ով կամ 53.5%-ով:

Հաշվետու ժամանակահատվածում գրանցվել է մարդու իրավունքների խախտմանը հանգեցրած անհատական բնույթի 57 դեպք: 2015թ. առաջին կիսամյակի նույն ցուցանիշի համեմատությամբ (54 դեպք) դեպքերի թիվն ավելացել է երեքով, իսկ 2015թ. երկրորդ կիսամյակի համեմատությամբ (49 դեպք)՝ 8 դեպքով:

2015թ. առաջին և երկրորդ կիսամյակների ընթացքում առավել մեծ թվով խախտվել են խաղաղ, առանց զենքի հավաքներ անցկացնելու իրավունքը (համապատասխանաբար 39 և 56 դեպքերում) և անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունքը (համապատասխանաբար 33 և 31 դեպքերում): Հաշվետու ժամանակահատվածում խաղաղ,

առանց զենքի հավաքներ անցկացնելու իրավունքը խախտվել է ընդհանուր 42 դեպքերում, որից 34 դեպքերում՝ այլ իրավունքների հետ համակցված, ինչի հետևանքով խախտվել է ավելի քան 1500 անձի 2 կամ 3 իրավունք: Խաղաղ, առանց զենքի հավաքներ անցկացնելու իրավունքը, որպես կանոն, ուղեկցվել է ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու, անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու, անձնական ազատության և անձեռնմխելիության, ազատ տեղաշարժվելու իրավունքների խախտումներով²:

Ինչ վերաբերում է անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունքին, ապա 2016թ. առաջին կիսամյակում արձանագրվել է այդ իրավունքի խախտմանը հանգեցրած 36 դեպք, որից 29 դեպքում՝ այլ իրավունքների հետ համակցված, ինչի հետևանքով խախտվել է ավելի քան 140 անձի 2 և ավելի (ընդհուպ մինչև 5) իրավունք: Նշենք, որ անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունքի խախտումը հիմնականում գուգորդվել է ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու, անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու, արտահայտվելու ազատության և ազատ տեղաշարժվելու իրավունքների խախտումներով³:

Ազատության և անձեռնմխելիության իրավունքի խախտմանը հանգեցրած 36 դեպքից 19-ն արձանագրվել է հավաքների ընթացքում կամ դրանց մասնակցության արդյունքում, իսկ 17 դեպքերն եղել են անհատական բնույթի: Անհատական բնույթի դեպքերում խախտվել է 26 անձի ազատության և անձեռնմխելիության իրավունքը (հիմնականում այլ իրավունքների խախտմամբ գուգորդված (այդ իրավունքներն են՝ ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք, անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք, ազատ տեղաշարժվելու իրավունք և լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեություն իրականացնելու իրավունք): Նշված 26 անձից 14-ն եղել են կա՛մ ակտիվիստ, կա՛մ ցուցարար, կա՛մ լրագրող, որոնք բերման ենթարկելու պահին որևէ հավաքի մասնակից չեն եղել: Հատկանշական է, որ այդ 26 անձանցից 15-ի իրավունքը խախտվել է մեկ օրում՝ հունիսի 25-ին, ՀՀ Հռոմի պապ Ֆրանցիսկոսի պաշտոնական այցի ժամանակ: Այդ օրը ոստիկանությունը դիմել էր «նախահարձակ» գործողությունների: Մասնավորապես քաղաքացիական հազուստով ոստիկաններ օրվա տարբեր ժամերին առանց հիմքի բերման են ենթարկել «Հիմնադիր խորհրդարանի»-ի աջակիցներին և համախոհներին, ինչպես նաև լրագրողներին՝ կիրառելով նրանց նկատմամբ նաև բռնություններ: Այդ օրը ոստիկանները բացահայտ խտրական վերաբերմունք են դրսևորել նաև որոշ ակտիվիստների նկատմամբ՝ թույլ չտալով նրանց մասնակցել Հռոմի պապի և կաթողիկոս Գարեգին Բ-ի կողմից Երևանի Հանրապետության Հրապարակում մատուցվող

² Նույն տեղում

³ Նույն տեղում

Էկումենիկ արարողությանը՝ իրենց վերաբերմունքը (դիրքորոշումը) արտահայտող վերնաշապիկների պատճառով:

2016 թ. առաջին կիսամյակում ոստիկանները բացահայտ խտրական և կամայական վերաբերմունք են դրսևորել նաև խաղաղ պայմաններում մահացած զինվորների ծնողների հանդեպ: Մասնավորապես արգելել են նրանց կանգնել ՀՀ Նախագահի նստավայրի անմիջական Բաղրամյան 26-ի մայրին անգամ այն դեպքում, երբ ծնողները որևէ ակցիա չէին անցկացնում: Հարկ է արձանագրել, որ միաժամանակ հաշվետու ժամանակաշրջանում ոստիկանությունն երկու անգամթույլ է տվել նույն ծնողներին պատահաբար կանգնել Նախագահի նստավայրի դիմաց⁴: Այսինքն, ոստիկանությունը ցուցաբերել է ոչ միատեսակ պահվածք:

2016թ. առաջին կիսամյակում մարդու իրավունքների խախտմանը հանգեցրած 110 դեպքերից 47-ի (կամ 42.7%) պարագայում խախտվել է 1 իրավունք, 37-ի (կամ 33.6%) պարագայում՝ միաժամանակ 2 իրավունք, 21 (կամ 19.09%) դեպքում՝ 3 իրավունք, 3 (կամ 2.72%) դեպքում խախտվել է միաժամանակ 4, իսկ 2 (կամ 1.8%) դեպքում՝ միաժամանակ 5 իրավունք⁵: Հատկանշական է, որ 2015թ.-ին ամբողջ ժամանակահատվածում մարդու իրավունքների խախտմանը հանգեցրած բոլոր դեպքերում միաժամանակ խախտվել է միայն 2 իրավունք, որոնք տեղի են ունեցել առաջին կիսամյակում 4 դեպքում (141 դեպքից), իսկ երկրորդ կիսամյակում՝ 6 դեպքում (163 դեպքից):

Հաշվետու ժամանակահատվածում արձանագրվել է ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունքի խախտմանը հանգեցրած 43 դեպք, որից 31-ի դեպքում այդ խախտումը զուգակցվել է այլ իրավունքների խախտումներով:

2016թ. առաջին կիսամյակում արձանագրվել է անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունքի խախտմանը հանգեցրած դեպքերի թվի որոշակի նվազում (2016թ. առաջին կիսամյակ՝ 14 դեպք, 2015թ. առաջին կիսամյակ՝ 17 դեպք, 2015թ. երկրորդ կիսամյակ՝ 18 դեպք)⁶:

Մյուս կողմից կտրուկ ավելացել են արտահայտվելու ազատության իրավունքի խախտմանը հանգեցրած դեպքերի թիվը: Եթե 2015թ առաջին կիսամյակում գրանցվել է այդ

⁴ Տե՛ս Սերժ Սարգսյանի ծննդյան օրը սևագլետ մայրերին արգելեցին մոտենալ նախագահականի դարպասին: Հասանելի է <http://www.epress.am/2016/06/30/%D5%BD%D5%A5%D6%80%D5%AA-%D5%BD%D5%A1%D6%80%D5%A3%D5%BD%D5%B5%D5%A1%D5%B6%D5%AB-%D5%AE%D5%B6%D5%B6%D5%A4%D5%B5%D5%A1%D5%B6-%D6%85%D6%80%D5%A8-%D5%BD%D6%87%D5%A1%D5%A6%D5%A3%D5%A5%D5%BD%D5%BF-%D5%B4.html>

⁵ Տե՛ս Աղյուսակ 1

⁶ Հաշվարկում ներառված են ինչպես բացառապես անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունքի խախտման դեպքերը, այնպես էլ այլ իրավունքների խախտման հետ զուգորդված դեպքերը:

իրավունքի խախտմանը հանգեցրած 3 դեպք, իսկ նույն թվականի երկրորդ կիսամյակում՝ 2 դեպք, ապա 2016թ. առաջին կիսամյակում արձանագրվել է արտահայտվելու ազատության իրավունքի խախտմանը հանգեցրած 15 դեպք (ընդհանուր խախտման դեպքերի 13.9%-ը)⁷:

2016թ. առաջին կիսամյակում ոստիկանության կողմից ինչպես առանձին, այնպես էլ այլ իրավունքների հետ զուգորդված խախտվել են նաև գույքի անձեռնմխելիության իրավունքը (8 դեպքում), խտրականությունից զերծ մնալու իրավունքը (7 դեպքում), լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեություն իրականացնելու իրավունքը (6 դեպքում), իրավաբանական օգնություն ստանալու իրավունքը (4 դեպքում), երկուական դեպքերով խախտվել են արդար դատաքննության իրավունքը, տեղեկատվություն ստանալու իրավունքը, իրավական պաշտպանության արդյունավետ միջոցների իրավունքը և, մեկական դեպքերով խախտվել են անձնական և ընտանեկան կյանքը հարգելու իրավունքը, ազատ տեղաշարժվելու, բնակության վայր ընտրելու և բնակչի՝ ըստ բնակության վայրի հաշվառվելու իրավունքը, առևտրային գաղտնիքի իրավունքը, բնակարանի անձեռնմխելիության իրավունքը, դիտորդություն իրականացնելու իրավունքը,⁸:

Այդպիսով՝ լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեություն իրականացնելու իրավունքի խախտմանը հանգեցրած դեպքերի թիվը 2016թ. առաջին կիսամյակում նվազել է 4-ով՝ համեմատած 2015թ. առաջին կիսամյակի հետ (10 դեպք), սակայն կրկնակի աճել է 2015թ. երկրորդ կիսամյակի համեմատությամբ (3 դեպք): Կտրուկ աճել են նաև խտրականությունից զերծ մնալու իրավունքի խախտմանը հանգեցրած դեպքերի թիվը: Եթե 2015թ. առաջին կիսամյակում այդ իրավունքի խախտում չի արձանագրվել, երկրորդ կիսամյակում արձանագրվել է միայն 1 դեպք, ապա 2016թ. առաջին կիսամյակում գրանցվել է այդ իրավունքի խախտմանը հանգեցրած 7 դեպք⁹:

Ընդհանուր առմամբ 2016 թ. առաջին կիսամյակի ընթացքում արձանագրվել է 18 իրավունքների խախտում: Ի համեմատություն, 2015 թ. առաջին կիսամյակում խախտվել են 14 իրավունքներ, իսկ երկրորդ կիսամյակում՝ 16 իրավունքներ¹⁰:

Ինչպես 2015թ. երկու կիսամյակներում, 2016թ. առաջին կիսամյակում նույնպես խախտմանը հանգեցրած դեպքերի գերակշիռ մասը գրանցվել է Երևանում (94 դեպք,

⁷ Հաշվարկում ներառված են ինչպես բացառապես անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունքի խախտման դեպքերը, այնպես էլ այլ իրավունքների խախտման հետ զուգորդված դեպքերը:

⁸ Տե՛ս Աղյուսակ 1

⁹ Հաշվարկում ներառված են ինչպես բացառապես անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունքի խախտման դեպքերը, այնպես էլ այլ իրավունքների խախտման հետ զուգորդված դեպքերը: Տե՛ս Աղյուսակ 1

¹⁰ Տե՛ս Աղյուսակ 1

ընդհանուր խախտումների 87%-ը)¹¹: Նշենք, որ 2015թ. առաջին կիսամյակի համեմատությամբ Երևանում դեպքերի թիվը կրճատվել է 9-ով (կամ 8.7%-ով), իսկ երկրորդ կիսամյակի համեմատությամբ՝ 31-ով (կամ 24.8%-ով):

Առցանց լրատվամիջոցների մշտադիտարկման արդյունքում, ըստ տարածված տեղեկատվության, մարդու իրավունքների խախտմանը հանգեցրած 108 դեպքերից 75-դեպքում արձանագրվել է 122 անձի իրավունքների խախտում, ընդ որում հաճախակի են նույն անձի նկատմամբ իրավունքների խախտման դեպքերը (Վ. Գասպարի, Շ.Հարությունյան, Գ.Եղիազարյան): Իրավունքների խախտմանը հանգեցրած 14 դեպքերում հնարավոր է եղել հաշվարկել անձանց մոտավոր թիվը՝ ըստ առկա տեսագրությունների: Ըստ այդմ արձանագրվել է ավելի քան 800 անձի իրավունքի խախտում¹²: 6 դեպքում, ըստ լրատվամիջոցների տվյալների, խախտվել է մոտավորապես 300 անձի իրավունք, իսկ 13 դեպքում անձանց թիվը հնարավոր չէր որոշել:

Ուշադրության արժանի են նաև հաշվետու ժամանակահատվածում լրագրողների հետ ՀՀ ոստիկանապետ Վլադիմիր Գասպարյանի յուրահատուկ հաղորդակցման դեպքերը: Բոլոր դեպքերն ուղեկցվել են ՀՀ ոստիկանապետի կողմից ոստիկանության ծառայողի էթիկայի կանոնների խախտմամբ: Մասնավորապես, հունվարի 28-ին Հայոց Բանակի կազմավորման օրվա կապակցությամբ Եռաբլուրի պանթեոն այցելած ՀՀ ոստիկանապետ Վլադիմիրի Գասպարյանը լրագրողների՝ ոստիկանության հետ կապված խնդիրների վերաբերյալ հարցերին, արձագանքեց. «Պրիմիտիվ եք»:

Հաջորդ դեպքը տեղի է ունեցել ապրիլի 24-ին Ծիծեռնակաբերդում: Լրագրողների դիտարկմանը, որ ոստիկանությունը չի բարեփոխվում, ՀՀ ոստիկանապետը պատասխանել է. «Դա տեսողության, լսողության եւ հասկանալու խնդիր է. ոստիկանությունը փոխվել է եւ շատ է փոխվել, ուղղակի մարդիկ կան, որ ուզում են դա տեսնել, մարդիկ կան՝ չեն ուզում տեսնել...» և խորհուրդ է տվել լրագրողներին. «...բարեփոխվեք սիրելիներս, դուք շատ հին եք, դուք հին եք մնացել, դուք դեղնում եք, գունաթափվում եք¹³»:

Իսկ առաջին լրատվականի լրագրող Սիրանույշ Պապյանի դիտարկմանը, թե մենք չենք տեսնում Ձեր բարեփոխումները, Գասպարյանը պատասխանել է. «Էս էլ քո մեջ կին չեմ տեսնում»¹⁴:

Ապրիլի 25-ին «Նոր Հայաստան» հանրային փրկության ճակատի Շտաբը հաղորդագրություն է տարածել, որում մասնավորապես ասվում է, որ ՀՀ ոստիկանապետը

¹¹ Տե՛ս Աղյուսակ 4

¹² Հաշվարկը կատարելիս օգտագործվել են թվային ցուցիչների նվազագույն արժեքները

¹³ Տե՛ս «Ես քո մեջ կին չեմ տեսնում». ոստիկանապետը՝ Ծիծեռնակաբերդում. a1plus.am Հասանելի է <http://168.am/2016/04/24/628217.html>

¹⁴ Նույն տեղում

ապրիլի 24-ին Օիժեռնակաբերդում «Նոր Հայաստան» հանրային փրկության ճակատի անդամ Գագիկ Եղիազարյանի հետ խոսել է ոչ միայն սպառնալիքի լեզվով, այլև «բարոյականության սահմաններից դուրս արտահայտություններ է գործածել»¹⁵:

¹⁵ Տե՛ս Միջադեպ Օիժեռնակաբերդում՝ Վլադիմիր Գասպարյանի և «Նոր Հայաստանի» անդամի միջև: Հասանելի է <http://www.1in.am/1899235.html>

2016թ. առաջին կիսամյակի ընթացքում ոստիկանության կողմից մարդու իրավունքների խախտմանը հանգեցրած անհատական բնույթի դեպքերի ամփոփում

2016թ. հունվար-հունիս ամիսներին արձանագրվել է ոստիկանության աշխատակիցների կողմից մարդու իրավունքների խախտմանը հանգեցրած 57 անհատական բնույթի դեպք: Հիմնականում խախտվել են ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու (21 դեպք), անձնական ազատության և անձեռնմխելիության (17 դեպք), ազատ տեղաշարժվելու (14 դեպք), անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու (11 դեպք), խտրականությունից զերծ մնալու (6 դեպք), արտահայտվելու ազատության (8 դեպք) իրավունքները, ինչպես առանձին, այնպես էլ զուգորդված այլ իրավունքների խախտումներով:

Անհատական բնույթի դեպքերից 42-ը տեղի են ունեցել քաղաք Երևանում, 5-ը՝ Շիրակի մարզի Գյումրի քաղաքում, մեկական դեպք տեղի է ունեցել Կոտայքի մարզի Չարենցավան քաղաքում, Հրազդան քաղաքում, Գեղարքունիքի մարզի Սևան քաղաքում, Արարատի մարզի Արտաշատ քաղաքում, Սյունիքի մարզի Գորիս քաղաքում, Արագածոտնի մարզի Թալին քաղաքում, Արմավիրի մարզի Վաղարշապատ քաղաքում և Աշտարակ-Ապարան ճանապարհին, իսկ 2-ի դեպքում խախտման վայրը հայտնի չէ:

Անհատական բնույթի դեպքերից 52-ի պարագայում խախտվել է մոտավորապես 72 անձի իրավունք, իսկ 3 դրվագներում հայտնի չէ, թե քանի անձի իրավունք է խախտվել:

Հաշվետու ժամանակահատվածում գրանցված անհատական բնույթի դեպքերը՝ ըստ խախտված իրավունքի և ոստիկանության գործողության տեսակի (անգործության)

Դեպքի տեսակ	Դեպքերի թիվ
<ul style="list-style-type: none"> ● Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք 	1
<i>քաղաքացիներին բերման ենթարկելը</i>	1
Հունիսի 25-ին «Հիմնադիր խորհրդարանի» գաղափարակից Հովհաննես Ղազարյանը գրառում է թողել ֆեյսբուքյան իր էջում առ այն, որ «Հիմնադիր խորհրդարան»-ի շենքի մոտից ոստիկանները բերման են ենթարկել մի քանի քաղաքացիական ակտիվիստների: Նրանցից մի քանիսին հարվածներ են հասցվել ¹⁶ :	
<ul style="list-style-type: none"> ● Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք ● Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք ● Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	1

¹⁶ Տե՛ս Երևանում առևանգել են նաև մի խումբ ակտիվիստների: Հասանելի է <http://galatv.am/hy/news/154707/>

<i>քաղաքացու և առանց հիսթի ոստիկանական բաժանմունք տանելը</i>	1
<p>Հունիսի 25-ին՝ ժամը 11:00-ի սահմաններում, Գյումրիի կենտրոնական հրապարակի մոտակայքից ոստիկանության աշխատակիցները, անօրինական կերպով և առանց որևէ հիմնավորման, Շահեն Հարությունյանին նստեցրել են մեքենան և տեղափոխել ՀՀ Ոստիկանության կազմակերպված հանցավորության դեմ պայքարի 6-րդ գլխավոր վարչություն¹⁷:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ● Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք ● Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք 	1
<i>քաղաքացու և առանց հիսթի ոստիկանական բաժանմունք տանելը</i>	1
<p>Ապրիլի 21-ին ՀՀ-ում ռուսական դեսպանատան ցույցի ավարտից հետո Երևանի ոստիկանապետ Ա. Կարապետյանը, առանց որևէ իրավական հիմնավորման, ոստիկանության բաժին է հրավիրել Շահեն Հարությունյանին և սպառնացել վերջինիս, որ բողոքի ցույցերին հետագա մասնակցության դեպքում նա կարող է ենթարկվել քրեական հետապնդման¹⁸:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ● Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք ● Արտահայտվելու ազատության իրավունք ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք ● Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք ● Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք 	2
<i>քաղաքացու նկատմամբ բռնի ուժ կիրառելը և ազատ տեղաշարժվելը խոչընդոտելը</i>	2
<p>Դեպք 1. Մայիսի 17-ին Իրանի քաղաքացի, միջին տարիքի մի կին Հանրապետության հրապարակի շատրվանների մեջ էր մտել և դուրս չէր գալիս: Ոստիկանները նրա ձեռքերը ձեռնաշղթաներով կապել էին և ձեռքերից ու ոտքերից բռնած՝ նստեցնել շտապօգնության մեքենա¹⁹:</p> <p>Նշենք, որ դեպքից մի քանի օր անց պարզվել է, որ շատրվաններ մտած կինը հայտնի իրավապաշտպան, քաղաքագետ, Մարդու իրավունքների և ժողովրդավարության ինստիտուտի հիմնադիր Արմինե Առաքելյանն է:</p>	
<p>Դեպք 2. Մայիսի 24-ին Հանրապետության հրապարակի շատրվանների ջրավազանում քաղաքացիական ակտիվիստ Աննա Շահնազարյանը խաղաղ բողոքի ակցիա էր անում: Նա հանելով իր կոշիկները՝ մոտեցել էր ջրավազանին և լուռ նստել այնտեղ: 2 ոստիկաններ փորձում էին իրենց դուրս հրավիրել ջրավազանից: Նրանց անհաջող փորձերից հետո մի խումբ ոստիկաններ, բռնելով Շահնազարյանի ոտքերից և ձեռքերից, հակառակ իր կամքին, դուրս հանեցին շատրվանների շրջանակաձև ավազանից: Ոստիկանները շրջապատել էին ակտիվիստին և թույլ չէին տալիս մի քայլ այս կամ այն կողմ անել, չնայած, որ</p>	

¹⁷ Տե՛ս ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակը հանցագործության մասին հաղորդում է ներկայացրել Շահեն Հարությունյանին առևանգելու վերաբերյալ: Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/06/25/708199/>

¹⁸ Տե՛ս Ակտիվիստը պնդում է, թե Երևանի ոստիկանապետը սպառնացել է իրեն: Հասանելի է <http://www.azatutyun.am/a/27691166.html>

¹⁹ Տե՛ս Հրապարակի շատրվանների ջրավազանից կնոջը հանել, ձեռնաշղթաներ են հագրել ու տարել. Տոտոնեթ: Հասանելի է <http://www.a1plus.am/1457621.html>

Շահնագարյանը մի քանի անգամ դիմելով ոստիկաններին, խնդրում էր իրեն ազատ թողնել ²⁰ :	
<ul style="list-style-type: none"> ● Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք ● Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք ● Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	1
քաղաքացու հեռախոսի սազրավում	1
Հունիսի 30-ին «Միտք» վերլուծական կենտրոնի գործադիր տնօրեն Վահրամ Միրաքյանը ֆեյսբուքյան իր էջում տեսանյութ էր հրապարակել եւ գրել իր ու ճանապարհային ոստիկանների միջեւ տեղի ունեցած միջադեպի մասին: «Աշտարակ-Ապարան ճանապարհին ոստիկանները կանգնացրին, թե 70 է սահմանված, դու 85 ես գնացել, քանի որ կասկածում էի, ասի՝ ցույց տվեք: Գնացինք նայելու, չէին ուզում ցույց տային, ասում էին՝ 20 րոպե սպասի, նոր կհասնի քո կադրը: Իսկ ես ուշանում էի: Սկսեցի նկարել, սկզբում ասին՝ նկարի, ինչ ես ուզում, ինչ պտի անես, հետո էլ բա՝ մի նկարի ու ձեռիցս հեռախոսը քաշին, վերցրին, քցին իրենց մեքենան ու մի 15 րոպե չէին տալիս, թե չենք վերցրել, շատ ես անում: Երբ որ գնացի մեքենաս նստեմ գնամ, հեռախոսը բերեց, նստեց կողքս թե ջնջի, ես էլ չջնջեցի, մի 20 րոպե կողքս նստել հրամայում էր, թե ջնջի, վերջը մի կերպ դուրս եկավ, ես էլ գնացի» ²¹ :	
<ul style="list-style-type: none"> ● Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք ● Խտրականությունից զերծ մնալու իրավունք 	1
քաղաքացիների ազատ տեղաշարժումը խոչընդոտելը	1
Հունվարի 21-ին նախագահականի մոտ ծառայություն իրականացնող ոստիկանները թույլ չէին տալիս գոհված զինծառայողների ծնողներին կանգնել Բաղրամյան 26-ի մայթին ²² : Արձանագրենք, որ ծնողների ձեռքում ոչ մի պաստառ չկար և նրանք վստահեցնում էին, որ իրենք ակցիա չեն անում:	
<ul style="list-style-type: none"> ● Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք ● Խտրականությունից զերծ մնալու իրավունք ● Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	1
քաղաքացու նկատմամբ խտրական վերաբերմունք դրսևորելը	1
Հունիսի 25-ին քաղաքացիական ակտիվիստներին Հանրապետության հրապարակի անցակետից ներս չեն թողել տեսնելու Հռոմի պապին: Պատճառաբանում էին, որ նրանք այլ նպատակներ ունեն: Դավիթ Մանասարյանին ներս չեն թողել վերնաշապիկի պատճառով, որի վրա խոսքեր էին գրված՝ ուղղված ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսյանին: Մեկ այլ աղջկա էլ դուրս են հանել՝ քաղբանտարկյալ Շանթ Հարությունյանի նկարով վերնաշապիկի պատճառով ²³ :	
<ul style="list-style-type: none"> ● Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք 	1

²⁰ Տե՛ս Հորդառատ անձրեւի տակ, հրապարակի շատրվաններում՝ խաղաղ բողոքի ակցիա (Տեսանյութ): Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/05/24/695712/>

²¹ Տե՛ս Ֆեյսբուքյան գրառման եւ տեսանյութի հետքերով. ՃՈ ոստիկաններ են ազատվել աշխատանքից: Հասանելի է

<http://hraparak.am/?p=115996&l=am/feysbuqyan+graman+ei+tesanyuti+hetqerov+chovostikaner+en+azatvel+ashxataqic>

²² Տե՛ս Չոհված զինծառայողների ծնողներին թույլ չեն տվել կանգնել Բաղրամյան 26-ի մայթին (տեսանյութ): Ըստ տեսանյութի (տեսանյութ 6⁰⁰-9⁰⁰): Հասանելի է <http://www.a1plus.am/1430433.html>

²³ Տե՛ս Մարդկանց ներս չէին թողնում վերնաշապիկների գրություն պատճառով: Հասանելի է <http://hraparak.am/?p=115533&l=am/mardkanc+ners+chein+toxnum+vernashapikneri+grutyun+patcharov>

<ul style="list-style-type: none"> ● Խտրականությունից զերծ մնալու իրավունք ● Արտահայտվելու ազատության իրավունք ● Լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեություն իրականացնելու իրավունք 	
լրագրողի գործունեությունը խոչընդոտելը	1
Հունիսի 25-ին ֆոտոլրագրողներից մեկին դուրս են հանել Հանրապետության հրապարակից՝ վերնաշապիկի պատճառով, որի վրա խոսքեր էին գրված՝ ուղղված ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսյանին ²⁴ :	
<ul style="list-style-type: none"> ● Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք ● Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք 	1
քաղաքացու նկատմամբ բռնություն կիրառելը	1
Քաղաքացիները հաղորդումներ են տվել այն մասին, որ 2016 թվականի ապրիլի 4-ին Սևան քաղաքում ոստիկանության աշխատակիցները հայեռել և բռնություն են գործադրել իրենց նկատմամբ, ապա, իրենց կամքին հակառակ, ստիպողաբար ավտոմեքենայով տեղափոխել են Երևան քաղաք՝ փորձաքննության ենթարկելու համար ²⁵ :	
<ul style="list-style-type: none"> ● Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք ● Խտրականությունից զերծ մնալու իրավունք 	1
քաղաքացու ազատ տեղաշարժումը խոչընդոտելը	1
Հունվարի 21-ին նախագահականի մոտ ծառայություն իրականացնող ոստիկանները թույլ չէին տալիս իրավապաշտպան Հայկուհի Հարությունյանին կանգնել Բաղրամյան 26-ի մայթին: Նրանք շղթա էին կազմել և քաշքշում էին իրավապաշտպանին ու ասում, որ նա այս մայթով անցնելու իրավունք չունի ²⁶ :	
<ul style="list-style-type: none"> ● Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք ● Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք 	1
քաղաքացուն բերման ենթարկելը	1
Փետրվարի 15-ին ոստիկաններն ինժեներ Վարդգես Գասպարիին դատարանի դահլիճ են բերման ենթարկել ժամը 12:00-ի սահմաններում շտապօգնության մեքենայով: «Ոստիկանները չմեկնաբանեցին ինձ 3 ժամ շուտ բերման ենթարկելու պատճառը: Դա օրենքի խախտում էր, որովհետև ինձ բերման ենթարկելու ժամը նշանակված էր 3-ին: Նրանք չմեկնաբանեցին նաև այն, թե ինչու են ինձ բերման ենթարկել շտապօգնության մեքենայով – հայտնել է Վ. Գասպարին ²⁷ :	

²⁴ Նույն տեղում:

²⁵ Տե՛ս Մայր ու դուստր հայտնել են իրենց նկատմամբ կիրառված բռնությունների վերաբերյալ տվյալներ. կատարվում է քննություն: Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/05/10/690125/>

²⁶ Տե՛ս Ջոհիլաձ զինծառայողների ծնողներին թույլ չեն տվել կանգնել Բաղրամյան 26-ի մայթին (տեսանյութ): Ըստ տեսանյութի (տեսանյութ 9⁴⁶-ից): Հասանելի է <http://www.alplus.am/1430433.html>

²⁷ Տե՛ս Գասպարիին նիստից 3 ժամ առաջ դատարան բերեցին շտապօգնության մեքենայով: Հասանելի է <http://www.epress.am/2016/02/15/%D5%A3%D5%A1%D5%BD%D5%BA%D5%A1%D6%80%D5%AB%D5%AB%D5%B6%D5%AB%D5%BD%D5%BF%D5%AB%D6%81-3-%D5%AA%D5%A1%D5%B4->

<ul style="list-style-type: none"> • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք • Դիտորդություն իրականացնելու իրավունք 	1
Պատրոզին Բերման էնթարկելը	1
Ապրիլի 17-ին ոստիկանները Բերման են էնթարկել Թալինի 15/03 ընտրատեղամասում ուրիշի փոխարեն քվեարկելու դեպքի առնչությամբ դժգոհություն հայտնած «Հայկական վերածնունդ» կուսակցության վստահված անձին ²⁸ :	
<ul style="list-style-type: none"> • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք • Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք • Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք 	2
Քաղաքացու նկատմամբ բռնություն կիրառելը	1
Քաղաքացին ՀՀ ոստիկանության Մալաթիայի բաժնում հաղորդում է ներկայացրել այն մասին, որ 2016թ. փետրվարի 7-ին ոստիկանության Մալաթիայի բաժնի աշխատակիցն իրեն Բերման էնթարկելու նպատակով ոլորել է ձեռքերը, որի հետևանքով կոտրվել է ձեռքի անրակը, ապա հարվածել՝ պատճառելով ֆիզիկական ուժեղ ցավ: Քաղաքացին հայտնել է նաև, որ ինքը ոստիկանության Մալաթիայի բաժնում տևական ժամանակ ապօրինի պահվել է, և իրեն բուժօգնություն չեն ցուցաբերել ²⁹ :	
Քաղաքացուն հայեցողք, նրա նկատմամբ բռնություն կիրառելը	1
Հունվարի 6-ին Վարդգես Գասպարին գրառում է արել իր ֆեյսբուքյան էջում առ այն, որ ինքը նախագահի նստավայր՝ Պռոշյան-Դեմիրճյան խաչմերուկ ապակյա շիշը շարտել է դեպի պահակակետի ապակյա պատուհանը, բայց այն դիպավ պատին և փշրվեց: Համաձայն գրության, դրանից հետո դուրս է եկել պահակախմբի ղեկավարը, սկզբից պահանջեց, որ հեռանա... հետո էլ տվեց վերջին հայեցողքներն ու սպառնալիքները, իսկ քիչ անց փորձել սպառնալիքները ի կատար ածել ... Ոտքերով ու բռունցքներով հարձակվել է Վ. Գասպարիի վրա, սակայն նրա էնթականերն իրեն կանգնեցրին... Այնուհետև Վ. Գասպարիին, բռնության կիրառմամբ, ոստիկանական մեքենայի մեջ են խցկել: Մեքենան մոտ մեկ ժամ և ավելի քշելուց հետո, որի ընթացքում Գասպարի նկատմամբ բռնություն էր կիրառվում (նրա աջ ձեռքը ոլորել էին մեջքին և պարբերաբար ավելի էին սեղմում), Գասպարիին մի խուլ ու ամայի վայրում դուրս են գցում մեքենայից և հեռանում ³⁰ :	
<ul style="list-style-type: none"> • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք • Լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեություն իրականացնելու իրավունք 	1
Լրագրողին Բերման էնթարկելը	1

<http://www.aravot.am/2016/01/07/645370/>

²⁸ Տե՛ս Լարված իրավիճակ Թալինում. քաղաքացին հայտնաբերել է, որ իր փոխարեն արդեն քվեարկել են, իսկ վստահված անձին ոստիկանները բաժին են տարել (տեսանյութ): Հասանելի է <http://armlur.am/517715/>

²⁹ Տե՛ս Պաշտոնատար անձանց կողմից լիազորություններն անցնելու և խոշտանգելու դեպքերով հարուցվել է քրեական գործ: Հասանելի է <http://hetq.am/arm/news/66036/pashtona-tar-andza-nc-koxmic-liazorutyunner-n-anc-nelu-ev-khoshtange-lu-depgerov-harucvel-e-qreakan-gorts.html>

³⁰ Տե՛ս Վարդգես Գասպարիին ամայի վայրում դուրս են գցել մեքենայից ու հեռացել: Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/01/07/645370/>

Հունիսի 25-ին քաղաքացիական հազուստով ոստիկանության աշխատակիցներն առանց որևէ հիմնավորման բերման են ենթարկել armtimes.com-ի ֆոտոթղթակից Տիգրան Մազմանյանին ³¹ :	
<ul style="list-style-type: none"> ● Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք ● Տեղեկատվություն ստանալու իրավունք 	1
<i>տեղեկատվություն չտրամադրելը</i>	1
Հունվարի 28-ին Բանակի օրվա կապակցությամբ Եռաբլուրի պանթեոնում ՀՀ ոստիկանապետ Վլադիմիրի Գասպարյանը լրագրողների հետ զրույցում, երբ լրագրողները փորձեցին ոստիկանության հետ կապված խնդիրներ արծարծել ու պատասխաններ ստանալ, հետաքրքրվեցին ճանապարհային ոստիկանությունից՝ Վլադիմիր Գասպարյանն, ի թիվս այլ որակավորումների, արձագանքեց. «Պրիմիտիվ եք» ³² :	
<ul style="list-style-type: none"> ● Արդար դատաքննության իրավունք ● Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	1
<i>քաղաքացուն առանց հիմքի ոստիկանական բաժանմունք հրավիրելը</i>	1
Փետրվարի 15-ին ոստիկանությունը զանգահարել է քաղաքացի Գոհար Սարոյանին և հայտարարել, որ պատրաստվում են այցելել Գոհար Սարոյանի բնակարան: Գոհար Սարոյանը չի տվել ոչ մի անձնական տվյալ, բնակության վայրի վերաբերյալ: Փետրվարին նա ծանուցում է ստանում ոստիկանությունից, ներկայանալու և բացատրություն տալու պահանջով, սակայն Հայաստանի հեղինկյան կոմիտեի փաստաբան Ռոբերտ Ռևազյանը իրավաբանական խորհրդատվություն և աջակցություն ցուցաբերեց Գոհարին, որից հետո նա հայտնեց ոստիկանությանը, որ ունի իրավունք չներկայանալու բացատրություն տալու ³³ :	
<ul style="list-style-type: none"> ● Իրավական պաշտպանության արդյունավետ միջոցների իրավունք ● Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք ● Խտրականությունից զերծ մնալու իրավունք 	1
<i>անչափահասին հոգեբանական ճնշման ենթարկելը</i>	1
«Հիմնադիր խորհրդարանի» ներկայացուցիչ, 16-ամյա Հարությունյանի շահերը ներկայացնող փաստաբան Վարուժան Ավետիսյանն ասել է, որ հունվարի 12-ին ծեծի ենթարկված «Նոր Հայաստան» նախաձեռնության համակիր, անչափահաս Հովհաննես Հարությունյանին Քանաքեռ-Զեյթուն շրջանների Ոստիկանության բաժինը հոգեբանական ճնշումներ է գործադրել տղայի ընտանիքի նկատմամբ: Ավետիսյանը նշել է, որ ճնշումները եղել են տղային ու ընտանիքի անդամներին անընդհատ ոստիկանություն կանչելու ու խրատներ տալու եղանակով: Արդյունքում Հովհաննեսը հետ է վերցրել իր բողոքը և փաստաբանի համոզմամբ դա տանում է նրան, որ նա փոխի իր նախնական հաղորդումն ու	

³¹ Տե՛ս Քաղաքացիական հազուստով ոստիկանները բերման են ենթարկել Armtimes.com-ի ֆոտոթղթակիցին: Հասանելի է <http://armtimes.com/hy/read/88323>

³² Տե՛ս Վլադիմիր Գասպարյանը՝ լրագրողներին. «Պրիմիտիվ եք, ագրեսիվ եք» (Տեսանյութ): Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/01/28/651914/>

³³ Տե՛ս Ոստիկանությունը հետապնդում է քաղաքացի Գոհար Սարոյանին: Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/02/15/657700/>

ասի, որ իրեն ծեծի ենթարկելը քաղաքական որևէ հիմք չի ունեցել և ինքն է դա այդպես ներկայացրել: «Ինձ տհաճ է աշխատել ոստիկանության հետ. թող ինձ չանհանգստացնեն, կխնդրեմ, որ կատարեն իմ պահանջը, գործը փակվի», - ասել է Հովհաննեսը ³⁴ :	
<ul style="list-style-type: none"> ● Խաղաղ, առանց զենքի հավաքներ անցկացնելու իրավունք ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք 	2
հավաքի մասնակցի նկատմամբ բռնություն և կիրառելը	1
Մարտի 24-ին Մաշտոցի պուրակի դիմաց տեղի ունեցած ակցիայի ժամանակ ակնատեսները Hraparak.am-ի թղթակցին պատմել են, որ ոստիկաններից մեկն ակցիայի ժամանակ ոտքով հարվածել է «Հայ կանանց ճակատի» անդամ հանդիսացող Կարո Եղնուկյանի կնոջը՝ Ռուզաննա Եղնուկյանին ³⁵ :	
հավաքի մասնակցին քաշքշելը	1
Ապրիլի 13-ին մի խումբ քաղաքացիներ ակցիա անցկացրեցին ընդդեմ Ադրբեջանին ռուսական զենքի վաճառքի: Ցուցարարները, այդ թվում Շահեն Հարությունյանը, Ռուսաստանի դեսպանատան մոտ ելույթներ կարդալուց հետո ձվեր նետեցին Դեսպանատան ուղղությամբ, ինչից հետո ոստիկանները քաշքշելով փորձում էին դեսպանատան մոտից հեռացնել Շահեն Հարությունյանին ³⁶ :	
<ul style="list-style-type: none"> ● Խտրականությունից զերծ մնալու իրավունք ● Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	1
քաղաքացու նկատմամբ խտրական վերաբերմունք դրսևորելը	1
Հռոմի պապ Ֆրանցիսկոսի եւ կաթողիկոս Գարեգին Բ-ի մատուցած էկումենիկ արարողությանը եւ խաղաղության աղոթքին ցանկանում էր մասնակցել նաեւ քաղաքացիական ակտիվիստ Վարդգես Գասպարին իր կնոջ եւ որդու հետ: Մակայն նա հայտնել է Aravot.am-ին, որ իրեն թույլ չեն տվել ներս մտնել Հանրապետության հրապարակ: Մի քանի անգամ միտումնավոր փակում էին դարպասները հենց հասնում էր ներս մտնելու իրենց հերթը, -ասում էր Գասպարին: Նա հայտնել է նաև, որ մտնելուց հետո իրենց շրջապատել են մի 10-15 հոգով խուզարկելու համար, մինչդեռ մյուսներին այդ կարգով չէին խուսարկում: Գասպարիի ձեռքը բռնել էին, ուզում էին դուրս բերել: Վարդգես Գասպարին կարծում է՝ ոստիկանների նման պահվածքի պատճառ կարող էր դառնալ իր ձեռքի թուղթը. Մենք A4 ձեռագրի թուղթ ունենք, իրենք շատ էին ցանկանում տեսնել, թե ինչ է վրան գրած, -ասել է նա ³⁷ :	
<ul style="list-style-type: none"> ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք ● Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք 	1
քաղաքացու նկատմամբ բռնություն կիրառելը	1
Մարտի 8-ին Գորիսի ոստիկանապետ Գևորգ Ազիզյանը Գորիսի «Դիանա» ռեստորանային համալիրում ծեծի է ենթարկել Արթուր Գևորգյանին՝ հայ հոյանքներ տալով: Ու բավական չէ,	

³⁴ Տե՛ս Ոստիկանությունում ճնշում են գործադրում ծեծի ենթարկված անչափահասի վրա. Forrights.am: Հասանելի է <http://www.epress.am/2016/01/21/ոստիկանությունում-ճնշում-են-գործադրում.html>

³⁵ Տե՛ս Ոստիկանը հարվածել է Կարո Եղնուկյանի կնոջը. Հասանելի է <http://hraparak.am/?p=106134&l=am/ostikany+harvacel+e+karo+exnukyani+knojoy+tesanyut>

³⁶ Տե՛ս Բողոքի երթ դեպի Ռուսաստանի դեսպանատուն (ուղիղ): Ըստ տեսանյութի (տեսանյութ 1:08-1-10): Հասանելի է <http://168.am/2016/04/13/623349.html>

³⁷ Տե՛ս Գասպարին պառկել է Ամիրջան փողոցում: Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/06/25/708241/>

որ ոստիկանապետը ծեծել է քաղաքացուն, դեռ մի բան էլ Արթուր Գևորգյանի նկատմամբ քրգործ է հարուցել իշխանության ներկայացուցչին դիմադրելու հատկանիշներով ³⁸ :	
Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք	2
<i>քաղաքացու ազատ տեղաշարժվելը խոչընդոտելը</i>	2
Դեպք 1. Մայիսի 19-ին Մաշտոց-Թումանյան խաչմերուկում կոմպոզիտոր Տիգրան Մանսուրյանը ցանկանում էր փողոցն անցնել կանաչի տակ, բայց ոստիկանները նրան թույլ չէին տալիս, քանի որ Մաշտոցի պողոտայով այդ պահին ինչ-որ պատվիրակություն էր անցնում ³⁹ :	
Դեպք 2. Քաղաքացին հայտնել է, որ 2016թ. մարտի 19-ին Չվարթնոց օդանավակայանից ցանկացել է մեկնել արտերկիր, սակայն Ոստիկանության քրեական հետախուզության գլխավոր վարչության կողմից սահմանային էլեկտրոնային կառավարման տեղեկատվական համակարգի միջոցով սահմանափակված է եղել իր երկրից դուրս գալու հնարավորությունը ⁴⁰ :	
<ul style="list-style-type: none"> ● Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք ● Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	1
<i>քաղաքացու ազատ տեղաշարժվելը խոչընդոտելը</i>	1
Մայիսի 28-ին ոստիկանության աշխատակիցները Կառավարության 3-րդ շենքի հարակից այգու մոտից ուժով հեռացրել են մի քաղաքացու: Ոստիկանության աշխատակիցները պարբերաբար հետեւել են քաղաքացուն, նրան չեն թողել ազատ տեղաշարժվել, ինչն էլ զայրացրել է քաղաքացուն եւ նա տեսնելով Սերժ Սարգսյանին բղավել է. «Պարոն նախագահ, պարոն նախագահ»: Ոստիկանության աշխատակիցները նրան հեռացրել են տարածքից ⁴¹ :	
Ազատ տեղաշարժվելու, բնակության վայր ընտրելու եւ բնակչի՝ ըստ բնակության վայրի հաշվառվելու իրավունք	1
<i>քաղաքացուն իր բնակության հասցեում չգրանցելը</i>	1
Գյումրու բնցքամարտի դպրոցի մոտակայքում գտնվող թիվ 238/070 տնակի բնակիչ Գագիկ Գասպարյանն ասուլիս էր հրավիրել Գյումրիում և հայտնել է, որ իր որդին՝ Մելիք Գասպարյանը, զորակոչվեց բանակ, վեց ամիս անց ծառայության ընթացքում հիվանդություն ստանալով, զորացրվեց տուն, սակայն ոստիկանության անձնագրային բաժինը տղային չի գրանցում նույն հասցեում ոստիկանության Մուշի բաժնի տեսուչ Էդիկ Ավոյանի տված կեղծ տեղեկատվության պատճառով, որ իբր տղան նշված տնակում չի բնակվում ⁴² :	
Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք	7
<i>առանց հիմնավորում ներկայացնելու անձին բերման ենթարկելը</i>	1

³⁸ Տե՛ս Ադմկահարույց դեպք Գործիսում. կիզակետում Սյունիքի իրավապահների ողջ ղեկավար կազմն է. «Ժողովուրդ»: Հասանելի է <http://arm.lur.am/502640/>

³⁹ Տե՛ս Մաեստրոն ինքը հարցեր ունի: Հասանելի է <http://hraparak.am/?p=111883&l=am/maestron+ingy+harcervo+ni>

⁴⁰ Տե՛ս Պաշտպանի միջամտությամբ վերացվել է քաղաքացու նկատմամբ կիրառված արգելքը: Հասանելի է <http://www.1in.am/1945120.html>

⁴¹ Տե՛ս «Պարոն նախագահ» գոռալու համար ոստիկաններն այգուց հեռացրել են քաղաքացուն. ՖՈՏՈ, Video: Հասանելի է <http://armtimes.com/hy/read/86436>

⁴² Տե՛ս Ոստիկանն ու ՀԲԾ քննիչը գործ են սարքում գյումրեցի անօթևանի գլխին: Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/05/03/687596/>

Մարտի 11-ին ոստիկանները բերման են ենթարկել «Հիմնադիր խորհրդարանի» գաղափարակից Սյուզի Գևորգյանին: Այդ մասին hrarak.am-ին հայտնեց հենց Սյուզի Գևորգյանը, վերջինս գտնվել է Կոմիտասում և պատմեց, որ ոստիկաններն իրեն չեն հայտնում, թե ինչի համար է բերման ենթարկվում ⁴³ :	
հավաքի մասնակցին բերման ենթարկելը	1
Հունվարի 3-ին բերման է ենթարկվել «Նոր Հայաստանի» անդամ Ժորժիկ Իսայանը ⁴⁴ :	
քաղաքացուն առանց հիմքի ոստիկանական բաժանմունք տանելը	1
Հունիսի 25-ին Աբովյան փողոցից բերման են ենթարկվել Հիմնադիր Խորհրդարանի 3 աջակիցներ: Քաղաքացիական հազուստով ոստիկանները չհիմնավորեցին, թե ինչու են քաղաքացիներին ավտոմեքենաներ նստեցնում ⁴⁵ :	
քաղաքացուն բերման ենթարկելը	3
Դեպք 1. Հունիսի 23-ին քաղաքացիական հազուստով անձինք Սայաթ-Նովա փողոցում մոտեցել են «Նոր Հայաստան» շարժման աջակից Տիգրան Մանուկյանին, ներկայացել որպես ոստիկաններ և նրան բերման ենթարկել ⁴⁶ :	
Դեպք 2. Հունիսի 25-ին բերման են ենթարկվել Սերգեյ Կյուրեղյանը, Էլմոն Եղնուկյանը, Միքայել Նազարյանը, որոնք դուրս էին եկել «Հիմնադիր խորհրդարան»-ի գրասենյակից ⁴⁷ :	
Դեպք 3. Հունիսի 25-ին քաղաքացիական հազուստով ոստիկանության աշխատակիցները առանց որևէ հիմնավորման բերման են ենթարկել Տիգրան Կիրիշչյանին ⁴⁸ :	
քաղաքացուն բերման ենթարկելու փորձ	1
Մարտի 24-ին Հիմնադիր խորհրդարանի» և «Հայ կանանց ճակատի» անդամները բողոքի ցույց են իրականացրել Մաշտոցի պողոտայում: Ակցիայի ավարտից հետո Երեւանի փոխոստիկանապետ Վալերի Օսիպյանը մոտեցել է անդամներից Նաիրա Բաղայանին և ասել, որ իրեն բերման են ենթարկում, քանի որ նա եւս մասնակցել է ակցիային եւ խախտել է հասարակական կարգը: Ի դեպ, հավաքվածները պնդում էին, որ կինը չի մասնակցել ակցիային, այլ կանգնած է եղել մայթին ⁴⁹ :	
Անձնական և ընտանեկան կյանքը հարգելու իրավունք	1

⁴³ Տե՛ս Բերման են ենթարկել Սյուզի Գևորգյանին: Հասանելի է <http://hrarak.am/?p=104912&l=am/berman+en+entarkel+syuzi+gevorgyanin>

⁴⁴ Տե՛ս Բերման են ենթարկվել «Նոր Հայաստանի» 2 անդամ: Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/01/03/644676/>

⁴⁵ Տե՛ս Շարունակում են բերման ենթարկել ՀԽ համակիրներին (տեսանյութ): Հասանելի է <http://www.alplus.am/1467013.html>

⁴⁶ Տե՛ս Քաղաքացիական ակտիվիստին բերման են ենթարկել՝ շփոթելով հանցագործի հե՛տ: Հասանելի է <http://hrarak.am/?p=115317&l=am/qaxaqaciakan+aktiv+istin+berman+en+entarkel%D5%9D+shpotelov+hancagorc+i+het>

⁴⁷ Տե՛ս «Նրանցից մի քանիսին հարվածներ են հասցրել». ակտիվիստներ են բերման ենթարկվել (լուսանկարներ): Հասանելի է <http://hrarak.am/?p=115495&l=am/nrancic+mi+qanisin+harvacner+en+hascrel+aktiv+istner+en+berman+entarkvel+lusan+karner>

⁴⁸ Տե՛ս Քաղաքացիական հազուստով ոստիկանները բերման են ենթարկել Armtimes.com-ի ֆոտոթղթակցին: Հասանելի է <http://armtimes.com/hy/read/88324>

⁴⁹ Տե՛ս Ոստիկանը հարվածել է Կարո Եղնուկյանի կնոջը. Տեսանյութ: Հասանելի է <http://hrarak.am/?p=106134&l=am/ostikany+harvacele+e+karo+exnukyani+knojoy+tesanyut>

<i>քաղաքացիների անձնական տվյալների հավաքագրումը</i>	1
ՀՀ արդարադատության նախարարության Անձնական տվյալների պաշտպանության գործակալությունը գրություն էր ստացել «Human Rights watch» կազմակերպությունից այն մասին, որ ոստիկանությունը բժիշկներից տվյալներ է հավաքում քաղցկեղով հիվանդ անձանց մասին: Ըստ այդ գրության՝ ամեն ամիս տվյալներ էր հավաքվում նաեւ այն մասին, թե ով ինչ դիագնոզ ունի, ինչքան հոգեմետ դեղ է ներարկում ստանում, ով է ներարկողը, անձնագրային տվյալները եւ այլն ⁵⁰ :	
Անտարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք	2
<i>լրագրողի հետ ոչ պատշաճ հաղորդակցվելը</i>	1
ՀՀ ոստիկանապետ Վ.Գասպարյանը Ծիծեռնակաբերդում 1in.am-ի լրագրող Սիրանույշ Պապյանի դիտարկմանը, թե՛ մենք չենք տեսնում ձեր բարեփոխումները, ասել է "ես էլ ձեր մեջ կին չեմ տեսնում" ⁵¹ :	
<i>քաղաքացու հետ ոչ պատշաճ հաղորդակցվելը</i>	1
«Նոր Հայաստան» հանրային փրկության ճակատի Շտաբի հաղորդագրություն է տարածել, որում ասվում է. «Ապրիլի 24-ին, «Նոր Հայաստան» հանրային փրկության ճակատի անդամ Գագիկ Եղիազարյանի և ՀՀ ոստիկանության աշխատակիցների, և անձամբ ոստիկանապետ Վովա Գասպարյանի միջև տեղի է ունեցել միջադեպ Ցեղասպանության հուշարձանի տարածքում: Ոստիկանապետը Գագիկ Եղիազարյանի հետ խոսել է ոչ միայն սպառնալիքի լեզվով, այլև բարոյականության սահմաններից դուրս արտահայտություններ է գործածել ⁵² :	
Առևտրային գաղտնիքի իրավունք	1
<i>անձնական տվյալների գաղտնիության պահպանման պարտավորության խախտումը</i>	1
«Տրանս-Սֆեր» ընկերության ղեկավար Հովհաննես Պետրոսյանը պնդում է՝ ՀՀ ոստիկանության պետական պահպանության գլխավոր վարչությունը (ՊՊԳՎ) 06.04.2016թ-ին «Տրանս-Սֆեր» ՍՊԸ-ի նկատմամբ ձեռք է բերել հարկային գաղտնիք կազմող տեղեկատվություն, եւ իր շահերից ելնելով, օգտագործել է, որպեսզի ընկերությունը որակագրկվի: Նրա ներկայացմամբ ոստիկանությունն «ԱրմենՏելին» գաղտնի՝ հարկային տեղեկատվություն է տրամադրել, որ «Տրանս-Սֆեր» ընկերությունում 100 պահնորդներ մրցույթին մասնակցելու պահին չեն եղել ⁵³ :	
Արդար դատաքննության իրավունք	1
<i>քաղաքացու բնակարան այցելելը</i>	1
Հունիսի 25-ին «Հիմնադիր խորհրդարանի» մամուլի պատասխանատու Վարուժան Ավետիսյանը ֆեյսբուքյան իր էջում գրառում է թողել, որտեղ նշում է, որ բերման	

⁵⁰ Տե՛ս Ինչու էր ոստիկանությունն անձնական տվյալներ հավաքում:

Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/05/12/690397/>

⁵¹ Տե՛ս «Ես քո մեջ կին չեմ տեսնում». ոստիկանապետը՝ Ծիծեռնակաբերդում. a1plus.am:

Հասանելի է <http://168.am/2016/04/24/628217.html>

⁵² Տե՛ս Միջադեպ Ծիծեռնակաբերդում՝ Վլադիմիր Գասպարյանի և «Նոր Հայաստանի» անդամի միջև:

Հասանելի է <http://www.1in.am/1899235.html>

⁵³ Տե՛ս Ոստիկանությունը «Տրանս-Սֆերի» աշխատակիցներին սպառնում է բաժին տանել, եթե չլքեն «ԱրմենՏելի» «պոստերը» (Տեսանյութ): Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/06/27/708648/>

ենթարկելուց բացի ոստիկաններն այցելել են նաև որոշ ակտիվիստների բնակարաններ. Մասիս քաղաքում գտնվող Գագիկ Եղիազարյանի տուն են այցելել ոստիկանության ծառայողներ և ծանուցագիր են ներկայացրել Մասիսի ոստիկանության բաժին ներկայանալու համար: Ծանուցագիրը կազմված էր օրենքի խախտմամբ: Ծանուցագրում նշված է, որ անհայտ անձի ներկայացրած ահազանգով հարուցված քրեական գործով են նրան հրավիրում ոստիկանության բաժին ⁵⁴ :	
Բնակարանի անձեռնմխելիության իրավունք	1
<i>քաղաքացու բնակարան ներխուժելու փորձ</i>	1
Հունիսի 30-ին ոստիկաններն առանց դատական սանկցիայի ներխուժել են «Հիմնադիր խորհրդարանի» անդամ Կարո Եղնուկյանի բնակարան, որպեսզի բերման ենթարկեն նրա կնոջը Ռուզաննա Եղնուկյանին: Ռուզաննան այդ պահին գտնվում էր Գևորգ Մաֆարյանի դատավարությանը: Ոստիկաններից առաջին անգամ եկավ մեկ հոգի, նրան ճանապարհեցի, ասացի, որ Ռուզաննան տանը չի: Մեկ ժամից դարձյալ վերադարձան ոստիկաններն՝ արդեն 3 հոգով: Ես թույլ չէի տալիս ներս մտնեն, քանի որ նման իրավունք չունեն, սակայն նրանցից մեկը կիսով չափ ներս մտավ, իսկ մյուս երկուսը հետևից հրում էին նրան: Տղաս հասավ օգնության և բավականին դժվարությամբ դուրս մղեցինք նրանց»: Եղնուկյանը պատմեց, որ ոստիկանները փորձում էին դուռը ջարդելով ներս խուժել, իսկ տանն այդ պահին իր հետ դուստրերն ու որդին են եղել: Վերջիններս էլ օգնել են իրեն դուռը պահել, որպեսզի ոստիկանները ներս չմտնեն, - պատմել է Կ. Եղնուկյանը ⁵⁵ :	
Իրավաբանական օգնություն ստանալու իրավունք	3
<i>բերման ենթարկված անձին իրավական աջակցություն ստանալու իրավունքից զրկելը</i>	2
Դեպք 1. Փետրվարի 26-ին դատարանում Գասպարիին բերման ենթարկված ոստիկանները նրան թույլ չէի տալիս շփվել իր պաշտպան Տիգրան Եգորյանի հետ ⁵⁶ :	
Դեպք 2. Հունվարի 3-ին բերման ենթարկված «Նոր Հայաստանի» անդամ Ժորժիկ Իսայանին և «Նոր Հայաստանի» և «Հիմնադիր խորհրդարանի» անդամ Աշոտ Պետրոսյանին թույլ չեն տվել օգտվել զանգեղու հնարավորությունից ⁵⁷ :	
<i>հավաքի ժամանակ բերման ենթարկված անձանց իրավական աջակցություն ստանալու իրավունքից զրկելը</i>	1
Փետրվարի 24-ին Բաղրամյան 26-ից ոստիկանություն տարված ակտիվիստների փաստաբանները պնդում են՝ իրավապահները մոտ մեկ ժամ շարունակ թույլ չեն տվել տեսակցել պաշտպանյալներին ⁵⁸ :	
Իրավաբանական օգնություն ստանալու իրավունք	1
<i>քաղաքացուն իրավական աջակցություն ստանալու իրավունքից զրկելը</i>	1

⁵⁴ Տե՛ս Երևանում առնանգել են նաև մի խումբ ակտիվիստների: Հասանելի է <http://galatv.am/hy/news/154707/>

⁵⁵ Տե՛ս Ոստիկանները հրաման էին ստացել՝ դուռը կոտրելով՝ մեզ բերման ենթարկել. Կարո Եղնուկյան: Հասանելի է <http://armlur.am/549452/>

⁵⁶ Տե՛ս Վարդգես Գասպարիին բերման են ենթարկել դատարան (Տեսանյութ): Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/02/26/661770/>

⁵⁷ Տե՛ս Բերման են ենթարկվել «Նոր Հայաստանի» 2 անդամ: Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/01/03/644676/>

⁵⁸ Տե՛ս Բաղրամյան 26-ից բերման ենթարկվածների փաստաբանները պնդում են՝ իրենց խոչընդոտել են: Հասանելի է <http://www.azatutyun.am/a/27573845.html>

Հունիսի 20-ին Ժիրայր Սեֆիլյանի տանը խուզարկության ընթացքում այնտեղ էր ժամանել փաստաբան Տիգրան Հայրապետյանը, որին փաստաբանին ոստիկանները թույլ չեն տվել մտնել բնակարան ⁵⁹ :	
Իրավական պաշտպանության արդյունավետ միջոցների իրավունք	1
<i>քաղաքացուն ոչ պատշաճ իրավական օգնություն տրամադրելը</i>	1
«ՎԻՍԼԱ» ՍՊԸ-ի տնօրենն ահազանգել էր ոստիկանություն հայտնելու իր խանութից գողության փաստի մասին, բայց ինչպես ինքն է նշում՝ ոստիկանությունը «թև ու թիկունք» է լինում գողություն կատարողին անուղղակի ձևով, իսկ խանութի աշխատանքային գործընթացն էլ կաթված ահար են անում: Նա դժգոհում է ոստիկանների անգործությունից և որ իրենք խոչընդոտում էին խանութի բնականոն աշխատանքը նստելով վաճառատանի մեջտեղը ⁶⁰ :	
Տեղեկատվություն ստանալու իրավունք	1
<i>լրագրողի գործունեությունը խոչընդոտելը</i>	1
Փետրվարի 24-ին դատարանի որոշմամբ, ակտիվիստ Վարդգես Գասպարին տեղափոխվել է «Նորք» հոգեբուժարան՝ դատաւիճակի փորձաքննության: «Ազատության»-ը հաջողվեց հոգեբուժարանում հանդիպել Գասպարին: Նա միայն մեկ նախադասություն հասցրեց ասել. - «Ես լավ չեմ»: Ոստիկանները այլևս չթույլատրեցին զրուցել նրա հետ ⁶¹ :	
Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք	9
<i>քաղաքացու նկատմամբ բռնություն կիրառելը</i>	9
Դեպք 1. Իշխանության ներկայացուցչի նկատմամբ բռնություն գործադրելու և խուլիգանություն կատարելու մեջ մեղադրվող, ՀՀ արդարադատության նախարարության «Նուբարաշեն» քրեակատարողական հիմնարկի կալանավորը հայտնել է փետրվարի 16-ին ՀՀ ոստիկանության Մաշտոցի բաժնի աշխատակիցների կողմից առերևույթ բռնության գործադրմամբ զուգորդված պաշտոնեական լիազորություններն անցնելու վերաբերյալ տվյալներ ⁶² :	
Դեպք 2. Իշխանության ներկայացուցչի նկատմամբ բռնություն գործադրելու մեջ մեղադրվող քաղաքացին հայտնել է, որ ընկերների հետ գտնվել է Հրազդան քաղաքի դպրոցի ճաշարանում, երբ իրենց է մոտեցել դպրոցում ծառայություն իրականացնող ոստիկանը, վիրավորել է իրենց, ինչի պատճառով ինքը հարվածել է վերջինիս: Այնուհետև ոստիկանը փորձել է հարվածել իրեն, սակայն ձեռքով կարողացել է հարվածը պահել, ինչի արդյունքում վնասվել է ձեռքը: Բացի այդ, ինքը տեսնելով, որ ոստիկանը ցանկանում է կրկին փորձել իր նկատմամբ բռնություն կիրառել, բռունցքով հարվածներ է հասցրել	

⁵⁹ Տե՛ս Փաստաբան Տիգրան Հայրապետյանին ոստիկանները թույլ չեն տալիս մտնել Սեֆիլյանի բնակարան: Հասանելի է <http://www.lin.am/1945165.html>

⁶⁰ Տե՛ս Երկու անգամ նույն մարդը խանութից գողություն է արել, իսկ ոստիկանությունը բավարար քայլեր չի ձեռնարկում: Հասանելի է <http://hraparak.am/?p=110567&l=am/erku+angam+nuyn+mardy+xanutic+goxutyun+e+arel+iskvostikanutyuny+bavarar+qayler+chi+dzernarkum+>

⁶¹ Տե՛ս Վարդգես Գասպարին տեղափոխվել է հոգեբուժարան՝ փորձաքննության: Հասանելի է <http://www.azatutyun.am/a/27571044.html>

⁶² Տե՛ս Կալանավորը հայտնել է իր նկատմամբ կիրառված բռնությունների մասին. հարուցվել է քրեական գործ: Հասանելի է <http://www.ccc.am/hy/1428493746/3/5158>

<p>վերջինիս ու հեռացել: Քիչ անց ինքը վերադարձել է, կատարվածի համար ներողություն խնդրել ոստիկանից, սակայն վերջինս բարկացած՝ ոտքով հարվածել է իրեն⁶³:</p>	
<p>Դեպք 3. «Արթիկ» քրեակատարողական հիմնարկի կալանավորը հաղորդում է տվել այն մասին, որ 2016 թվականի փետրվարի 7-ին ինքը բերման է ենթարկվել ՀՀ ոստիկանության Գյումրի քաղաքի Կոմայրիի բաժին, որտեղ նույն բաժնի մի շարք ծառայողներ և Շիրակի մարզային վարչության ծառայողն բռնություն են կիրառել իր նկատմամբ, որպեսզի խոստովանի իրականում իր կողմից չկատարված հանցագործությունը⁶⁴:</p>	
<p>Դեպք 4. Մարտի 23-ին քաղաքացին հաղորդում է տվել այն մասին, որ 2016 թվականի հունվարի 27-ին ՀՀ ոստիկանության Վաղարշապատի բաժնի ծառայողների կողմից հրավիրվել է հիշյալ բաժին, որտեղ ոստիկանության ծառայողներն իրեն ծեծի են ենթարկել: Այնուհետև նույն բաժնի օպերիվազորն իրեն սպառնացել է, որ եթե չընդունի մանկահասակ բնակիչներին բռնաբարելու և նրանց հետ սեքսուալ բնույթի բռնի գործողություններ կատարելու հանգամանքը, իրեն կրկին ծեծի կենթարկեն: Ինքը վախեցել է, որ կշարունակվեն իր նկատմամբ կիրառվող բռնությունները և խոստովանել է իրականում իր կողմից չկատարված հանցագործությունները⁶⁵:</p>	
<p>Դեպք 5. Փետրվարի 7-ին Գյումրու «Կոմայրի» ոստիկանության բաժնի աշխատակիցները, ընդհուպ ոստիկանապետը՝ ճնշում գործադրելով գյումրեցի 28-ամյա երիտասարդ Կարեն Կարապետյանի նկատմամբ՝ ստիպել են իր վրա վերցնել իր կողմի չկատարված հանցագործության մեղքը, - առև՝ է երիտասարդի փաստաբան Հայկ Հարությունյանը⁶⁶:</p>	
<p>Դեպք 6. Քաղաքացին հաղորդում է տվել այն մասին, որ 2016 թվականի մարտի 11-ին՝ ժամը 18:00-ի սահմաններում, Երևան քաղաքի Բագրատունյաց պողոտայում գտնվող սուպերմարկետի աշխատակցուհու հետ կենցաղային հարցերի շուրջ ծագած վիճաբանության ընթացքում ՀՀ ոստիկանության Շենգավիթի բաժնի ծառայողներն իր նկատմամբ բռնություն գործադրելով բերման են ենթարկել հիշյալ բաժին, որտեղ շարունակել են ոտքերով և բռնակցներով հարվածներ հասցնել իր մարմնի տարբեր մասերին՝ պատճառելով մարմնական վնասվածքներ⁶⁷:</p>	
<p>Դեպք 7. Քաղաքացին հաղորդում է տվել այն մասին, որ 2016 թվականի մարտի 4-ին՝ ժամը 16:00-ի սահմաններում, ՀՀ ճանապարհային ոստիկանության ծառայողը վարչական պատասխանատվության ենթարկելու հիմնավորվածության հարցի պարզաբանման ընթացքում բռնություն է կիրառել իր նկատմամբ՝ ձեռքերով և ոտքերով հարվածներ է հասցրել մարմնի տարբեր մասերին և պատճառել մարմնական վնասվածքներ⁶⁸:</p>	

⁶³ Տե՛ս Իշխանության ներկայացուցչի նկատմամբ բռնություն գործադրելու վերաբերյալ քրեական գործն ընդունվել է ՀՀ հատուկ քննչական ծառայության վարույթ: Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/04/08/677273/>

⁶⁴ Տե՛ս Կատարվում է քննություն՝ խոշտանգման վերաբերյալ կալանավորի հաղորդման մեջ մատնանշված հանգամանքները պարզելու համար: Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/06/09/702136/>

⁶⁵ Տե՛ս Անչափահաս մեղադրյալը հայտնել է ոստիկանության բաժնում իր նկատմամբ կիրառված խոշտանգման մասին, հարուցվել է քրեական գործ: Հասանելի է <http://www.ccc.am/hy/1428493746/3/5165>

⁶⁶ Տե՛ս Գյումրիում ոստիկանները ցուցմունք են կորզել սպառնալիքով: Հասանելի է <http://hraparak.am/?p=113992&l=am/gyumriumvostikanyery+cucmunq+en+korze+sparnaligov>

⁶⁷ Տե՛ս Շենգավիթի բաժնի ոստիկանները ծեծի՞ են ենթարկել քաղաքացուն: Հասանելի է <http://arm.lur.am/519194/>

⁶⁸ Տե՛ս Ըստ հաղորդման՝ ճանապարհային ոստիկանը բռնության գործադրմամբ զուգորդված անցել է լիազորությունները: Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/04/19/681906/>

<p>Դեպք 8. Քաղաքացին հաղորդում է տվել այն մասին, որ 2016 թվականի փետրվարի 19-ին Երևան քաղաքի Գարեգին Նժդեհի հրապարակում ծառայություն իրականացնող երկու ոստիկան իր նկատմամբ գործադրել են բռնություն՝ ոստիկաններից մեկը քաշքշել է իրեն, հարվածել, իսկ մյուս ոստիկանը՝ ոտքով հարվածներ է հասցրել՝ գցելով գետնին⁶⁹:</p>	
<p>Դեպք 9. Քաղաքացիները հաղորդումներ են տվել այն մասին, որ 2016 թվականի ապրիլի 16-ին՝ ՀՀ ոստիկանության Արտաշատի բաժնի աշխատակիցներն իրենց բերման են ենթարկել հիշյալ բաժնի, որտեղ ինչպես առանձին-առանձին, այնպես էլ՝ խմբով բռնություն են գործադրել իրենց նկատմամբ ու դիտավորությամբ պատճառելով մարմնական վնասվածքներ և ֆիզիկական ուժեղ ցավ, պահանջել են խոստովանել իրենց կողմից իրականում չկատարված բնակարանի գողության դեպքը⁷⁰:</p>	
<p>Դեպք 10. Քաղաքացին հաղորդում է տվել այն մասին, որ մայիսի 19-ին իրեն հրավիրել են ոստիկանության Կու մայրիի բաժնի, այնտեղ տնական ժամանակ պահվել է, որի ընթացքում ոստիկանության աշխատակիցները խոստովանական ցուցմունքներ ստանալու նպատակով բռնություն են կիրառել իր նկատմամբ⁷¹:</p>	
<p>Դեպք 11. Քաղաքացին հաղորդում է տվել այն մասին, որ հունիսի 2-ին Գյումրի քաղաքում իր և ոստիկանության ծառայողների միջև կենցաղային հարցի շուրջ վիճաբանություն է ծագել, որի ընթացքում ոստիկանության ծառայողներն իրեն ոստիկանության Մուշի բաժնի բերման ենթարկելու ճանապարհին, ինչպես նաև ոստիկանության հիշյալ բաժնում բռնություն են կիրառել իր նկատմամբ՝ պատճառելով մարմնական վնասվածքներ⁷²:</p>	
<p>ԸՆԴԱՍԵՆԸ</p>	<p>57</p>

2016թ. առաջին կիսամյակի ընթացքում հավաքների ժամանակ ոստիկանության կողմից մարդու իրավունքների խախտմանը հանգեցրած դեպքերի ամփոփում

Հավաքների ժամանակ հաշվետու ժամանակահատվածում տեղի է ունեցել մարդու իրավունքների խախտմանը հանգեցրած 53 դեպք, որոնցից 10-ի դեպքում խախտվել է խաղաղ, առանց զենքի հավաքներ անցկացնելու և անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունքները, անձնական ազատության, 8-ի դեպքում՝

⁶⁹ Տե՛ս Քրեական դատավարության մասնակիցը հայտնել է իր նկատմամբ կիրառված բռնությունների մասին: Հասանելի է <http://galatv.am/hy/news/146597/>

⁷⁰ Տե՛ս Կատարվում է քննություն՝ պարզելու քաղաքացիներին խոշտանգելու վերաբերյալ տվյալները: Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/06/07/701286/>

⁷¹ Տե՛ս Ըստ հաղորդման՝ բռնություն են կիրառել խոստովանական ցուցմունքներ ստանալու նպատակով. ստուգվում են հանցամանքները: Հասանելի է <http://galatv.am/hy/news/156051/>

⁷² Տե՛ս Մեղադրյալն ահանգանգել է, որ ոստիկաններն իրեն բերման ենթարկելիս ծեծի են ենթարկել: Հասանելի է <http://news.am/arm/news/336650.html>

խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու իրավունքը, 7-ի դեպքում՝ խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու և ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունքները, 5-ի դեպքում՝ խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու, անձնական ազատության և անձեռնմխելիության ու ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունքները, 3 դեպքում՝ խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու իրավունքը՝ արտահայտվելու ազատության իրավունքի հետ համակցված, ինչպես նաև արձանագրվել է խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու և Ֆիզիկական բռնությունից ու անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունքներնեի համատեղ խախտման 2 դեպք և մեկական դեպքում այդ իրավունքը խախտվել է գույքի անձեռնմխելիության իրավունքի հետ համակցված, գույքի անձեռնմխելիության և արտահայտվելու ազատության իրավունքների հետ համակցված: Խախտվել են նաև լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեություն իրականացնելու իրավունքը (2 դեպք), արտահայտվելու ազատության իրավունքը (1 դեպք) խտրականությունից զերծ մնալու իրավունքը (1 դեպք) և ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունքը (1 դեպք), ֆիզիկական բռնությունից և անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունքները (1 դեպք), խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու, ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու, արտահայտվելու ազատության և գույքի անձեռնմխելիության իրավունքը (1 դեպք) և մի քանի այլ դեպքեր, որոնք մանրամասն ներկայացված են ստորև:

Հավաքների ժամանակ մարդու իրավունքների խախտման բոլոր դեպքերը, բացառությամբ մեկ դեպքի, գրանցվել են Երևանում: Մի դեպքն արձանագրվել է Կոտայքի մարզի Բյուրեղավան-Աբովյան ճանապարհին, երբ ոստիկանները փակել էին Նախագահի նստավայրի մոտ ցույցի ուղևորված Բյուրեղավանի գործարանի նախկին աշխատակիցների ճանապարհը:

Հավաքների ժամանակ գրանցված դեպքերից 1 դեպքում խախտվել է մի քանի հարյուր անձանց իրավունք, 4-ի դեպքում՝ 100-250 անձանց իրավունք⁷³, 5-ի դեպքում խախտվել է մոտ 20 անձանց իրավունք⁷⁴, 2-ի դեպքում՝ մի քանի տասնյակ անձանց իրավունք⁷⁵, 1-ի դեպքում՝ 40-ից ավել անձանց իրավունք, 1-ի դեպքում՝ 10-ից ավել անձանց իրավունք, 1-ի դեպքում՝ 40 անձանց իրավունք, 1-ի դեպքում՝ 14 անձի իրավունք, 1-ի դեպքում՝ 13 անձի իրավունք, 1-ի դեպքում 10 անձանց իրավունք, 2-ի դեպքում՝ 8 անձանց իրավունք, 4-ի դեպքում՝ 5-6 անձի իրավունք⁷⁶, 1-ի դեպքում՝ 7 անձի իրավունք, 2-ի դեպքում՝ 5 անձի իրավունք, 2-ի դեպքում՝ 3 անձի իրավունք, 3-ի

⁷³ Տվյալներն արձանագրվել են ըստ առկա տեսանյութերի:

⁷⁴ Տվյալներն արձանագրվել են ըստ առկա տեսանյութերի:

⁷⁵ Տվյալներն արձանագրվել են ըստ առկա տեսանյութերի:

⁷⁶ Տվյալներն արձանագրվել են ըստ առկա տեսանյութերի:

դեպքում՝ 2 անձի իրավունք, 10-ի դեպքում՝ 1 անձի իրավունք, 2-ի դեպքում՝ մի քանի անձանց իրավունք, 9-ի դեպքում հնարավոր չի եղել որոշել, թե քանի անձի իրավունք է խախտվել:

Հաշվետու ժամանակահատվածում հավաքների ժամանակ գրանցված դեպքերը՝ ըստ խախտված իրավունքի և ոստիկանության գործողության տեսակի (անգործության)

Դեպքի տեսակ	Դեպքերի թիվ
<ul style="list-style-type: none"> ● Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք ● Տիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք 	1
<u>քաղաքացու ազատ տեղաշարժումը խոչընդոտելը</u>	1
<p>Մայիսի 13-ին բողոքի երթ էր կազմակերպել «Մենք ենք տերը մեր երկրի» նախաձեռնությունը: Ոստիկաններն ուղեկցում էին երթի մասնակիցներին: Երթն անցկացվում էր պայմանավորվածության համաձայն Պռոշյան փողոցի ձախ մայթով: Այդ ընթացքում ոստիկանության թվով 2 աշխատակից Վ.Օսիպյանի գլխավորությամբ խոչընդոտել են փողոցի աջ մայթով քայլող քաղաքացու ազատ տեղաշարժման իրավունքը և մի ոստիկան քաշքշել է իրեն⁷⁷:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ● Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք ● Տիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք ● Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք 	1
<u>քաղաքացուն բերմա ենթարկելը</u>	1
<p>Ապրիլի 22-ին դեպի նախագահական նստավայր երթի ժամանակ ոստիկանությունը բռնի ուժով բերման է ենթարկել Բաղրամյան պողոտայում գտնվող խանութներից մեկի տնօրենին, որն ընդամենը խանութի դիմաց կանգնած հետեւում էր տեղի ունեցող իրադարձություններին: Բերման ենթարկվելու պատճառն այն էր, որ նա չէր լսել ոստիկանների՝ «առաջացեք ներքե» «պահանջը», այնինչ բերման ենթարկվածի խանութը գտնվում էր հենց այնտեղ, որտեղ կանգնած էր⁷⁸:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ● Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք ● Տիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք ● Լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեություն իրականացնելու իրավունք 	1
<u>լրագրողին բերման ենթարկելը</u>	1
<p>Ապրիլի 21-ին բերման է ենթարկել Armenia Today կայքի խմբագիր Արգիշտի Կիվիդյանը, ով ցույցի էր մասնակցում որպես լրագրող և իր մասնագիտական</p>	

⁷⁷ Տե՛ս «Մենք ենք տերը մեր երկրի». երթ դեպի Բաղրամյան 26. ուղիղ միացում:

Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/05/13/691591/>

⁷⁸ Տե՛ս Բ26-ի առաջնագծում լարված էր. կանխվեց ցուցարարների նախահարձակ գործողությունները. ՖՈՏՈ:

Հասանելի է <http://armtimes.com/hy/read/84123>

գործունեությունն է խոչընդոտվել: Նրան բռնի կերպով, մասնավորապես՝ ուժ կիրառելով, նստացրել են ոստիկանության ավտոմեքենա ⁷⁹ :	
<ul style="list-style-type: none"> • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք • Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք • Լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեություն իրականացնելու իրավունք • Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք 	1
լրագրողներին բերման ենթարկելը և գույքը վնասելը	1
Ապրիլի 22-ին դեպի նախագահական նստավայր երթի ժամանակ ոստիկանության հատուկ ջոկատայինները, բռնի ուժ կիրառելով և դաժան ծեծի ենթարկելով, բերման են ենթարկել «Առաջին լրատվականի» օպերատորներ Նարեկ Բարսեղյանին ու Սևակ Սողոմոնյանին: Ոստիկանները կոտրել են կալսի տեսանկարահանող սարքերը ⁸⁰ :	
<ul style="list-style-type: none"> • Արտահայտվելու ազատության իրավունք • Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք 	1
հավաքի մասնակցին պատկանող գույքը առգրավելը	1
Ապրիլի 21-ին Ռուսաստանի արագործ նախարարի երևանյան սյցին ընդառաջ Հայաստանում Ռուսաստանի դեսպանատան առջև անցկացված ակցիայի մասնակիցներից մեկը պնդում էր, որ իր ձեռքից ոստիկանը վերցրել և պատռել է զոհված զինձառայողի նկարը ⁸¹ :	
<ul style="list-style-type: none"> • Խաղաղ, առանց զենքի հավաքներ անցկացնելու իրավունք • Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք 	1
հավաքի վայր մեկնող ցուցարարների ճանապարհը փակելը	1
Փետրվարի 1-ին Բյուրեղավանի գործարանի նախկին աշխատակիցները ուղևորվել էին նախագահական նստավայր, սակայն ընդամենը մի քանիսն էին կարողացել հասնել Բաղրամյան 26: Լրագրողների հետ զրույցում նրանք պնդում էին, որ իրավապահները ցուցարարների ավելի մեծ խմբի ճանապարհը փակել են նախ Բյուրեղավանի էջի, ապա՝ Աբովյան քաղաքի մոտ ⁸² :	
<ul style="list-style-type: none"> • Խաղաղ, առանց զենքի հավաքներ անցկացնելու իրավունք • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք 	10
հավաքի մասնակիցներին բերման ենթարկելը	9
Դեպք 1. Հունիսի 22-ին Արաբկիր եւ Քանաքեռ-Զեյթուն վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության դատարանի մոտ ի պաշտպանություն ժիրայր Սեֆիլյանի բողոքի ակցիա էին անցկացնում մի խումբ մարդիկ: Մոտ 20 ոստիկաններ, որոնց մեջ էին նաև կարմիր բերետավորներ, առանց որևէ բացատրություն տալու՝ մի քանի կնոջ	

⁷⁹ Տե՛ս Բերման ենթարկված ակտիվիստ՝ «Ոստիկանության քայլերը ուղղված էին նաև Հայոց բանակի դեմ»: Հասանելի է <http://www.azatutyun.am/a/27692647.html>

⁸⁰ Տե՛ս Բռնությանբ բերման են ենթարկվել «1in.am»-ի օպերատորները. Ոստիկանները վնասել են տեսանկարահանող սարքերը: Հասանելի է <http://www.1in.am/1897323.html>

⁸¹ Տե՛ս Բողոքի ակցիան ընթացավ բազմաթիվ միջադեպերով եւ բախումներով (լուսանկարներ, տեսանյութ): Հասանելի է <http://hraparak.am/?p=109110&l=am/boxoqi+akcian+yntacav+bazmativ+mijadeparov+e%D6%82+baxumnerov+lusankarne+r+tesanyut+>

⁸² Տե՛ս Բյուրեղավանի գործարանի նախկին աշխատակիցները նախագահականից են պահանջում իրենց աշխատավարձերը: Հասանելի է <http://www.azatutyun.am/a/27523627.html>

<p>բոնի ուժով բերման ենթարկեցին, այդ թվում Սյուզան Սիմոնյանին եւ Անուշ Կարապետյանին⁸³:</p>	
<p>Դեպք 2. Հունվարի 1-ին «Նոր Հայաստան» հանրային փրկության ճակատի կազմակերպած ակցիայի ժամանակ Ազատության հրապարակից բերման է ենթարկվել հինգ քաղաքացի իշխանության ներկայացուցիչների (տվյալ դեպքում՝ ոստիկանների) նկատմամբ բռնություն գործադրելու կասկածանքով⁸⁴:</p>	
<p>Դեպք 3. Հունվարի 27-ին «Նոր Հայաստան» հանրային փրկության ճակատն պաշտոնական հայտարարություն է տարածել, որով ասվում է, որ ոստիկանության կողմից հունվարի 26-ից լույս 27-ի գիշերվա ընթացքում Ազատության հրապարակից առանց որևէ իրավական հիմքի ոստիկանությունը ապօրինի կերպով բերման է ենթարկել նասացույցի մասնակիցներին⁸⁵:</p>	
<p>Դեպք 4. Հունվարի 3-ին «Հրեշտակների» գումարտակի հրամանատար Գեղամ Խաչատրյանի տան մոտ տեղի ունեցած բողոքի ակցիայի մի քանի մասնակիցներ բերման են ենթարկվել Ոստիկանության Մալաթիա-Սեբաստիա բաժին՝ Խաչատրյանի հասցեին սպառնալիքներ հնչեցնելու և նրա գույքին վնաս հասցնելու կասկածանքով⁸⁶:</p>	
<p>Դեպք 5. Մարտի 14-ին ոստիկանության կենտրոնականի բաժին Հանրապետության հրապարակից բերման են ենթարկվել «Հայ կանանց ճակատ» նախաձեռնության 10 կին՝ Հանրապետության հրապարակում Գեորգ Սաֆարյանի ձեռքակալման դեմ նստացույց իրականացնելու ժամանակ: Պահանջել են ազատել տարածքը, պատճառաբանելով որ խանգարում եքն երթեւեկությանը: Բայց այդ տարածքում երթեւեկություն չկար, չէինք կարող ինչ-որ մեկին խանգարել»,- ասել է Սյուզան Սիմոնյանը: Կանանց ոստիկանությունում 3 ժամ պահելուց անց ազատ են արձակել⁸⁷:</p>	
<p>Դեպք 6. Մարտի 21-ին ոստիկանությունը Հանրապետության հրապարակից ապօրինի կերպով բերման է ենթարկել «Հայ կանանց ճակատ» նախաձեռնության կազմակերպած «Ոչ բռնապետությանը» և «Ազատություն քաղբանտարկյալներին» կարգախոսներով բողոքի ակցիայի բոլոր մասնակիցներին⁸⁸:</p>	
<p>Դեպք 7. Փետրվարի 1-ին «Ազատություն Գեորգ Սաֆարյանին» ակցիայի ժամանակ ՀՀ գլխավոր դատախազության շենքի վրա ձվեր նետած ակտիվիստներ են բերման ենթարկվել⁸⁹:</p> <p>(Հարկ է արձանագրել, որ բերման ենթարկելն անհամաչափ գործողություն է նման</p>	

⁸³ Տե՛ս Ժիրայր Սեֆիլյանը երկու ամսով կալանավորվեց (տեսանյութ):

Հասանելի է <http://www.a1plus.am/1465968.html>

⁸⁴ Տե՛ս Ամանորի գիշերը Ոստիկանությունը բռնության և ապօրինության խրախուսանք է կազմակերպել Ազատության հրապարակում: Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/01/01/644397/>

⁸⁵ Տե՛ս Անցած գիշեր ոստիկանությունն Ազատության հրապարակից բերման է ենթարկել 7 քաղաքացու: Հասանելի է <http://galatv.am/hy/news/7-29/>

⁸⁶ Տե՛ս Գեղամ Խաչատրյանի տան մոտից բերման ենթարկվածները սպառնալիքներ չեն հնչեցրել նրա հասցեին (ֆոտոշարք): Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/01/03/644610/>

⁸⁷ «Հայ կանանց ճակատ» նախաձեռնության 10 ակտիվիստներն ազատ են արձակվել: Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/03/14/667104>

⁸⁸ Տե՛ս Բերման են ենթարկել կանանց (տեսանյութ): Հասանելի է <http://www.a1plus.am/1442380.html>

⁸⁹ Տե՛ս Դատախազության շենքի վրա ձվեր նետելուց հետո բերման ենթարկված ակտիվիստներն ազատ են արձակվել (ֆոտո): Հասանելի է <http://news.am/arm/news/309294.html>

արարքի դեպքում)	
Դեպք 8. Փետրվարի 24-ի երեկոյան մի խումբ քաղաքացիներ ՀՀ նախագահի նստավայրի մոտ բողոքի ակցիա են անցկացրել ի պաշտպանություն Վարդգես Գասպարիի պառկելով Բաղրամյան 26-ի դարպասների առջև փողոցի երթևեկելի հատվածում: Ակցիայի առաջին փուլի մասնակիցներին բերման են ենթարկել, սակայն դրանից հետո մարդկանց նոր խումբ կրկին պառկել է նախագահականի առջև ու նույնպես տարվել ոստիկանություն: Ոստիկանները քաղաքացիներին գրկած տեղափոխել են մայր: Որոշ ժամանակ անց դեպքի վայր ժամանած ոստիկանները մեքենայով նրանց տեղափոխել են Ոստիկանության Արաբկիրի և Կենտրոնի բաժիններ ⁹⁰ :	
Դեպք 9. Փետրվարի 25-ին մի խումբ քաղաքացիներ Կառավարության շենքի դիմաց իրականացրել են ակցիա՝ ի պաշտպանություն քաղբանտարկյալների, մասնավորապես՝ Վարդգես Գասպարիի: Վերջինիս օրինակով նրանք պառկել էին Կառավարության մուտքի աստիճանների վրա, ինչից հետո մի քանիսին ոստիկանները բերման ենթարկեցին ⁹¹ :	
հավաքի մասնակցին բերման ենթարկելը	1
Հունվարի 3-ին Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության դատարանի դիմաց ի պաշտպանություն Գեորգ Մաֆարյանի կազմակերպված ակցիայի ժամանակ բերման են ենթարկվել «Նոր Հայաստանի» և «Հիմնադիր խորհրդարանի» անդամ Աշոտ Պետրոսյանը ⁹² :	
<ul style="list-style-type: none"> ● Խաղաղ, առանց զենքի հավաքներ անցկացնելու իրավունք ● Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք ● Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	1
հավաքի մասնակիցներին բերման ենթարկելը	1
Մարտի 10-ին մի խումբ քաղաքացիներ Ազգային ժողովի մոտ ակցիան են անցկացրել ի պաշտպանություն քաղբանտարկյալների: Նրանք պլաստմասե ժապավեններով իրենց կապել էին Ազգային ժողովի կենտրոնական մուտքի ճաղերին: Ակցիայի վայր էին ժամանել մոտ 3 տասնյակ ոստիկաններ: Նրանց գործողությունը ղեկավարող Երևանի փոխոստիկանապետ Վալերի Օսիպյանը հայտարարել է, որ քաղաքացիները խախտում են հասարակական կարգը և կոչ է արել նրանց արձակել ժապավենները և կարգադրել է ակցիայի բոլոր մասնակիցներին բերման ենթարկել Արաբկիրի ոստիկանության բաժին ⁹³ :	

⁹⁰ Տե՛ս Բաղրամյան 26-ի մոտից շարունակեցին բերման ենթարկել. սոցցանցում կոչ են անում միանալ Գասպարիի համար ակցիային (ՎԻՂԵՈ): Հասանելի է <http://www.epress.am/2016/02/24/%D5%A2%D5%A1%D5%B2%D6%80%D5%A1%D5%B4%D5%B5%D5%A1%D5%B6-26-%D5%AB-%D5%B4%D5%B8%D5%BF%D5%AB%D6%81-%D5%B7%D5%A1%D6%80%D5%B8%D6%82%D5%B6%D5%A1%D5%AF%D5%A5%D6%81%D5%AB%D5%B6-%D5%A2%D5%A5%D6%80%D5%B4%D5%A1.html>

⁹¹ Տե՛ս Ակտիվիստները պառկել էին նաև Կառավարության շենքի դիմաց: Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/02/25/661478/>

⁹² Տե՛ս Բերման են ենթարկվել «Նոր Հայաստանի» 2 անդամ: Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/01/03/644676/>

⁹³ Տե՛ս Քաղբանտարկյալների աջակիցներին Աժի մոտից բերման ենթարկեցին (ՎԻՂԵՈ): Հասանելի է <http://www.epress.am/2016/03/10/%D6%84%D5%A1%D5%B2%D5%A2%D5%A1%D5%B6%D5%BF%D5%A1%D6%80>

<ul style="list-style-type: none"> ● Խաղաղ, առանց զենքի հավաքներ անց կացնելու իրավունք ● Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք 	5
հավաքի մասնակիցներին բերման ենթարկելը	2
Դեպք 1. Ապրիլի 22-ին դեպի նախագահական նստավայր երթի ժամանակ ոստիկանությունը բռնի ուժով բերման է ենթարկել 40 ակտիվիստի ⁹⁴ :	
Դեպք 2. Փետրվարի 26-ին Մալաթիա տոնավաճառի մի քանի հարյուր աշխատակիցներ փակել էին «Մալաթիա» տոնավաճառի հարակից Բաֆֆու փողոցը նրանք բողոքում էին տաղավարների բարձր վարձավճարների դեմ: Ոստիկանները ուժ կիրառելով՝ բացել են երթուղիների հատվածը, բերման ենթարկել երեք տղամարդու ⁹⁵ :	
հավաքի մասնակիցներին ուժի կիրառմամբ բերման ենթարկելը	1
Մարտի 24-ին «Հիմնադիր խորհրդարանի» և «Հայ կանանց ճակատի» անդամները բողոքի ցույց իրականացրեցին Մաշտոցի պողոտայում: Մաշտոցի պողոտայից բերման է ենթարկվել 14 քաղաքացի՝ ֆիզիկական ուժի գործադրմամբ: Նրանց մեջ էր վերջերս ծեծի ենթարկված՝ «Նոր Հայաստանի» համակիր Սյուզի Գեորգյանը, «Նոր Հայաստանի» անդամներ Կարո Եղնուկյանը, Գագիկ Եղիազարյանը, Հովհաննես Ղազարյանը ⁹⁶ :	
հավաքի մասնակցի նկատմամբ բռնություն կիրառելը	1
Փետրվարի 25-ին ի պաշտպանություն քաղաքացիական ակտիվիստ Վարդգես Գասպարիի մի խումբ երիտասարդներ փորձել են նախագահական նստավայրի դիմաց ակցիա իրականացնել, սակայն ոստիկանները, պատ կազմած, նրանց թույլ չեն տվել առաջանալ: Երիտասարդները հետ են եկել դիմացի մայթ եւ պառկել ճանապարհի մեջտեղում, վանկարկելով ազատություն Գասպարիին, ազատություն բոլոր քաղաքացիներին: Երեւանի փոխոստիկապետ Վալերի Օսիպյանը նրանց մի քանի անգամ հորդորել է բացել ճանապարհը, սակայն ակտիվիստները շարունակում էին վանկարկել եւ պառկած մնալ: Օսիպյանի հրահանգով ոստիկանները բռնի ուժով ակտիվիստներին դուրս են հանել ճանապարհից, իսկ մի մասին էլ բերման են ենթարկել ⁹⁷ :	
հավաքի մասնակցին բերման ենթարկելը	1
Մարտի 11-ին «Նոր Հայաստան» հանրային փրկության ճակատի անդամները հավաքվել էին ՀՀ Վերաքննիչ դատարանի մոտ: Երբ դատարանը մերժեց ազատ արձակել Գևորգ Սաֆարյանին, անդամները ձվեր նետեցին դատարանի ուղղությամբ:	

[%D5%AF%D5%B5%D5%A1%D5%AC%D5%B6%D5%A5%D6%80%D5%AB%D5%B6-%D5%BD%D5%A1%D5%BF%D5%A1%D6%80%D5%B8%D5%B2%D5%B6%D5%A5%D6%80%D5%AB%D5%B6-%D5%A1%D5%AA%D6%8A.html](#)

⁹⁴ Տե՛ս Բ26-ի առաջնագծում լարված էր. կանխվեց ցուցարարների նախահարձակ գործողությունները. ՖՈՏՈ: Հասանելի է <http://armtimes.com/hy/read/84122>

⁹⁵ Տե՛ս «Մալաթիա»-ի աշխատակիցները պահանջում են նվազեցնել տաղավարների վարձավճարները: Հասանելի է <http://www.azatutyun.am/a/27575708.html>

⁹⁶ Տե՛ս Բերման է ենթարկվել 1 տասնյակից ավել մարդ (տեսանյութ): Հասանելի է <http://www.alplus.am/1443113.html>

⁹⁷ Տե՛ս Լարված իրավիճակ Բաղրամյան 26-ի մոտ. մի խումբ երիտասարդներ բերման ենթարկվեցին: Հասանելի է <http://armtimes.com/hy/read/80317>

<p>Ոստիկանները բերման են ենթարկել «Նոր Հայաստանի» անդամ Գագիկ Եղիազարյանին⁹⁸: (Հարկ է արձանագրել, որ բերման ենթարկելը համաչափ գործողություն չէ նման արարքի համար)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ● Խաղաղ, առանց զենքի հավաքներ անց կացնելու իրավունք ● Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	3
<p>անգործություն (հավաքի մասնակիցների գույքը վնասելու հետ կապված գործողություններ չձեռնարկելը)</p>	1
<p>Մայիսի 12-ին Կառավարության շենքի մոտ բողոքի ակցիա էին անում «Նորաշեն-2007» սպառողական կոոպերատիվի բնակիչները: Հերմինե Նաղդալյանի ամուսինը, որը կառավարության գործերի կառավարիչ Դավիթ Բեգլարյանն է, կառավարության շենքից դուրս է եկել, մոտեցել ցուցարարներին եւ խլել պաստառը, եւ նկատելով մի պաստառի վրա պատկերված ավանակը, ասել է՝ էշը դուք եք⁹⁹:</p>	
<p>թիրախ կառույցին մոտենալը խոչընդոտելը</p>	2
<p>Դեպք 1. Ապրիլի 21-ին Ռուսաստանի արտագործնախարարի երևանյան այցին ընդառաջ հերթական բողոքի ակցիան է անց կացվել Հայաստանում Ռուսաստանի դեսպանատան առջև: Ռուսաստանի դեսպանատան դիմաց ոստիկանությունը մեծ թվով ուժեր էր կենտրոնացրել՝ ցուցարարներին այդպես էլ թույլ չտալով անցնել մայթն ու մոտենալ շենքին: Ակցիայի մասնակիցներից միայն մի քանիսը կարողացան դեսպանատան մուտքի մոտ թողնել խորհրդանշական «նվերը»՝ մոլոտովյան կոկտեյլ և արյունոտ կոշիկ՝ որպես «ոռու սական սապոգ»-ի խորհրդանիշ¹⁰⁰:</p>	
<p>Դեպք 2. Մայիսի 13-ին «Մենք ենք սերը մեր երկրի» նախաձեռնությունն էրթ էր կազմակերպել: Հավաքավածների թիվը չէր գերազանցում 40-ը: Ոստիկանության ուժերը նկատելիորեն գերազանցում էին ցուցարարներին: Նախազահականի նստավայրի մոտ էրթը հանդիպեց ոստիկանների դիմադրությանը: Օրինապահները ցույցի մասնակիցներին թույլ չէին տալիս անցնել փողոցն ու իրենց պահանջները ներկայացնել¹⁰¹:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ● Խաղաղ, առանց զենքի հավաքներ անց կացնելու իրավունք ● Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք 	1
<p>տոնածառի բռնագրավումը</p>	1
<p>Հունվարի 13-ին «Նոր Հայաստան» նախաձեռնությունն ի համերաշխություն դեկտեմբերի 31-ի լույս հունվարի 1-ի գիշերը ոստիկանության կողմից կոտրված տոնածառների եւ դրանց պաշտպանած քաղաքացիների՝ Հին տարվա կապակցությամբ տոնածառներով էրթ էր կազմակերպել դեպի Ազատության հրապարակ:</p>	

⁹⁸ Տե՛ս Վերաբնիչ դատարանի վրա ձվեր շպրտեցին:

Հասանելի է <http://hraparak.am/?p=104887&l=am/veraqnich+datarani+vra+dzver+shprtec in>

⁹⁹ Տե՛ս Հերմինե Նաղդալյանի ամուսինը վիրավորել է ցուցարարներին (Տեսանյութ):

Հասանելի է <http://news.am/arm/news/326770.html>

¹⁰⁰ Տե՛ս Ցուցարարներն արյունոտ կոշիկ և մոլոտովյան կոկտեյլ «նվիրեցին» Ռուսաստանի դեսպանատանը:

Հասանելի է <http://www.azatutyun.am/a/27689202.html>

¹⁰¹ Տե՛ս Ոստիկանները էրթի մասնակից կնոջը վիրավորել են՝ բղավելով «հո-հո-հո» (լուսանկարներ, տեսանյութ): Հասանելի է

<http://www.hraparak.am/?p=111277&l=am/ostikanery+erti+masnacic+knojoy+viravorel+en%D5%9D+bxavelov+ho-ho-ho+lusankarner+tesanyut>

<p>Հիմնադիր խորհրդարանի աջակից Սյուզան Սիմոնյանն տեղեկացրել էր, որ Ազատության հրապարակ մուտք գործելիս ուստիկանները իսկ են իրենց աջակիցներից մեկի տոնածառը եւ «ձերբակալել են»¹⁰²:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ● Խաղաղ, առանց զենքի հավաքներ անցկացնելու իրավունք ● Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք ● Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	1
<p><i>հավաքի մասնակիցների պաստառները պատռելը</i></p>	1
<p>Հունիսի 25-ին Հռոմի Պապի հայաստանյան այցի շրջանակում Հանրապետության հրապարակում կազմակերպված էկումենիկ արարողության ավարտին մի քանի ակտիվիստներ, այդ թվում՝ «Հիմնադիր խորհրդարանի» եւ «Նոր Հայաստանի» անդամներ, պարզել են «Ազատություն քաղբանտարկյալներին» գրությամբ պաստառ՝ այդ կերպ ցանկանալով Սրբազան քահանայապետի ուշադրությունը հրավիրել քաղբանտարկյալների խնդրի վրա: Ուստիկանները սակայն պաստառները իսկ են եւ պատռել¹⁰³:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ● Խաղաղ, առանց զենքի հավաքներ անցկացնելու իրավունք ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք ● Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք 	2
<p><i>հավաքի մասնակիցների նկատմամբ ուժի կիրառում</i></p>	1
<p>Մարտի 24-ին «Նոր Հայաստան» հանրային փրկության ճակատի «Ընդդիմության միասնական շտաբ»-ը հաղորդագրություն է տարածել, որով ասվում է, որ 2016 թ. մարտի 24-ին, ժամը 14-ի սահմաններում «Նոր Հայաստան» հանրային փրկության ճակատի աջակիցները, «Հայ կանանց ճակատ» նախաձեռնության անդամները և մի խումբ այլ քաղաքացիներ Գևորգ Սաֆարյանին և մյուս քաղբանտարկյալներին ազատ արձակելու պահանջով խաղաղ անհնազանդության ակցիա են կատարել Մաշտոցի պողոտայի վրա (Մաշտոցի պուրակի դիմացի հատվածում): Ուստիկանության ծառայողները քաղաքացիների, այդ թվում՝ կանանց, նկատմամբ անհամաչափ ֆիզիկական ուժ են գործադրել առանց հաշվի առնելու, որ նրանց ձեռքերը շղթաներով կապած են, ինչի հետևանքով նրանք կարող էին մարմնական վնասվածքներ ստանալ: Ուստիկանները հարվածներ էին հասցնում նրանց և հայ հոյանքներ տալիս¹⁰⁴:</p>	
<p><i>հավաքի մասնակցի նկատմամբ բռնություն կիրառելը</i></p>	1
<p>2015թ. դեկտեմբերի 31-ի լույս 2016թ. հունվարի 1-ի գիշերը ուստիկանները հրել և գետնին են զցել ընդդիմադիր «Նոր Հայաստան» հանրային փրկության ճակատի անդամ Սևակ Մանուկյանին: Ըստ ակտիվիստի, ուստիկանները հարվածել են իրեն, հայ հոյանքներ հնչեցրել: Ծեծկոտուկի արդյունքում Սևակ Մանուկյանն ուշագնաց է եղել¹⁰⁵:</p>	

¹⁰² Տե՛ս Հայաստանում անհրաժեշտ է նույնիսկ տոնածառները պաշտպանել ուստիկաններից. (Տեսանյութ, ֆոտոշարք): Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/01/13/647061/>

¹⁰³ Տե՛ս «Ուստիկանները իսկել ու պատռել են «Ազատություն քաղբանտարկյալներին» գրությամբ պաստառը». Դավիթ Սանասարյան: Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/06/25/708262/>

¹⁰⁴ Տե՛ս Ռուզաննա Եղնուկյանը, որ պառկած էր ասֆալտին, գլխի շրջանում ստացել է մարմնական վնասվածք: Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/03/24/670948/>

¹⁰⁵ Տե՛ս Ձերբակալվել է «Նոր Հայաստան»-ի անդամ Գևորգ Սաֆարյանը: Հասանելի է <http://www.azatutyun.am/content/article/27461850.html>

<ul style="list-style-type: none"> ● Խաղաղ, առանց զենքի հավաքներ անցկացնելու իրավունք ● Տիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք ● Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք 	1
հավաքի մասնակիցների նկատմամբ բռնություն կիրառելը	1
<p>Հունվարի 27-ին «Նոր Հայաստան» հանրային փրկության ճակատն պաշտոնական հայտարարություն է տարածել, որով ասվում է, որ ոստիկանության կողմից հունվարի 26-ից լույս 27-ի գիշերվա ընթացքում Ազատության հրապարակում անցկացվող հավաքը (շուքօրյա նստացույցը) խոչընդոտվել է և հավաքին մասնակցող քաղաքացիների նկատմամբ ոստիկանությունը գործադրել է բռնություն ու ապօրինություն և բռնությամբ ազդարարվել է հրապարակում տեղադրված հովանոցը և այլ իրերը, որոնց միջոցով նստացույցի մասնակիցները պատասպարվում էին ծանր եղանակային պայմաններում¹⁰⁶:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ● Խաղաղ, առանց զենքի հավաքներ անցկացնելու իրավունք ● Տիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք 	7
թիրախ կառույցին մոտենալը խոչընդոտելը	2
<p>Դեպք 1. Հունվարի 27-ին նախագահականի մոտ ծառայություն իրականացնող ոստիկանները թույլ չեն տվել խաղաղ պայմաններում գոհված զինծառայողների ծնողներին ակցիա անցկացնել նախագահականի դիմացի մայթին՝ փորձելով հեռացնել վերջիններին նախագահականի դարպասների դիմացից: Ոստիկանները շղթա էին կազմել: Սկսվել է քաշքշուկ¹⁰⁷:</p>	
<p>Դեպք 2. Ապրիլի 13-ին մի խումբ քաղաքացիներ բողոքի երթ և ակցիա են անցկացրեցրել ընդդեմ Ադրբեյջանին ռուսական զենքի վաճառքի: Ցուցարարները երթով շարժվել են դեպի Հայաստանում Ռուսաստանի դեսպանատուն: Ոստիկանությունը մեծաթիվ ուժեր էր կուտակել օտարերկրյա դեսպանության առջև՝ տևական ժամանակ ցուցարարներին թույլ չտալով մոտենալ շենքին: Ի վերջո ակցիան կայացավ հենց դեսպանատան մայթին, թեև այստեղ էլ պարբերաբար հրմշտոց էր տեղի ունենում ոստիկանների հետ, որոնք պահանջում էին բացել շենքի մուտքը¹⁰⁸:</p>	
հավաքի մասնակիցների նկատմամբ բռնություն կիրառելը	2
<p>Դեպք 1. 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի լույս 2016թ. հունվարի 1-ի գիշերը ոստիկանները խոչընդոտել են «Նոր Հայաստան» հանրային փրկության ճակատի ակցիան, բռնություն գործադրել մասնակիցների նկատմամբ¹⁰⁹:</p>	

¹⁰⁶ Տե՛ս Անցած գիշեր ոստիկանությունն Ազատության հրապարակից բերման է ենթարկել 7 քաղաքացու: Հասանելի է <http://galatv.am/hy/news/7-29/>

¹⁰⁷ Տե՛ս Հինգ տարի անց Սերժ Սարգսյանի խոստումն անկատար է. ակցիա նախագահականի մոտ (տեսանյութ): Հասանելի է <http://www.alplus.am/1431640.html>

¹⁰⁸ Տե՛ս Ցուցարարները ձվեր նետեցին Հայաստանում Ռուսաստանի դեսպանատան ուղղությամբ: Հասանելի է <http://www.azatutyun.am/a/27673851.html>

¹⁰⁹ Տե՛ս Ձերբակալվել է «Նոր Հայաստան»-ի անդամ Գևորգ Սաֆարյանը: Հասանելի է <http://www.azatutyun.am/content/article/27461850.html>

<p>Դեպք 2. Ապրիլի 22-ին Ազատության հրապարակում հավաքված «Մենք ենք տերը մեր երկրի» շարժման ներկայացուցիչներն երթով ցանկացել են հասնել Բաղրամյան 26 եւ ՀՀ նախագահին ներկայացնել Արցախյան խնդրի կարգավորման հետ կապված պահանջները, ինչպես նաև՝ պահանջել պատասխանատվության ենթարկել պետական բարձր պաշտոնյաների: Ոստիկանները նրանց թույլ չեն տվել առաջ շարժվել: Կարմիր բերետավորների եւ ցուցարարների միջև բախումներ են տեղի ունեցել, ոստիկանները քաշքշում էին նաև աղջիկ ցուցարարներին, եւ հորդորում շրջանցել տարածքը, այսինքն չգնալ Բաղրամյան 26¹¹⁰:</p>	
<p>հավաքի մասնակիցների նկատմամբ ուժի կիրառում</p>	<p>1</p>
<p>Փետրվարի 26-ին Մալաթիա տոնավաճառի մի քանի հարյուր աշխատակիցներ փակել էին «Մալաթիա» տոնավաճառի հարակից Բաֆֆու փողոցը, նրանք բողոքում էին տաղավարների բարձր վարձավճարների դեմ: Ոստիկանները ուժ կիրառելով բացել են երթուղիները¹¹¹:</p>	
<p>հավաքի մասնակիցներին քաշքշելը</p>	<p>1</p>
<p>Հունիսի 22-ին Արաբկիր եւ Քանաքեռ-Զեյթուն վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության դատարանի մոտ ի պաշտպանություն ժիրայր Սեֆիլյանի բողոքի ակցիա էին անցկացնում մի խումբ մարդիկ: Ակցիայի ժամանակ քաշքշուկ տեղի ունեցավ ոստիկանների և ակցիայի մասնակիցների միջև¹¹²:</p>	
<p>հավաքի երթուղին խոչընդոտելը</p>	<p>1</p>
<p>Մարտի 18-ին «Նոր Հայաստան» շարժումը հանրահավաք էր հրավիրել Ազատության հրապարակում, որից հետո տեղի ունեցավ երթ: Մոտ մի 2-3 հարյուր հոգի քայլ երթով շարժվել են դեպի Հայաստանում Եվրամիության ներկայացուցչություն քաղաքատարկյալներին վերաբերող իրենց նամակը հանձնելու: Օպերայի շենքի մոտ պատ կազմեցին ոստիկանները՝ թույլ չտալով դուրս գալ Ազատության հրապարակից, բանակցություններից հետո բացել են ճանապարհը, ու երթի մասնակիցները Բաղրամյանով շարժվել են դեպի Պոռոշյան: Երթուղին ուղեկցվում էր քաշքշուկով հավաքի մասնակիցների ու ոստիկանների միջև¹¹³:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ● Խաղաղ, առանց զենքի հավաքներ անցկացնելու իրավունք ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք ● Արտահայտվելու ազատության իրավունք ● Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք 	<p>1</p>
<p>հավաքի մասնակիցների նկատմամբ բռնություն կիրառելը</p>	<p>1</p>
<p>Ապրիլի 21-ին Ռուսաստանի արտգործնախարարի երևանյան այցին ընդառաջ հերթական բողոքի ակցիան է անցկացվել Հայաստանում Ռուսաստանի դեսպանատան առջև: Շահեն Հարությունյանը փորձել է այրել Պուտինի, Ալիևի և Սարգսյանի նկարները, բայց փոխոստիկանապետ Վալերի Օսիպյանը սաստել է նրան՝ ասելով՝ Շահեն չանես, և նրա ձեռքից խլեց նկարները: Ոստիկանները այդ պահին հարձակվել</p>	

¹¹⁰ Տե՛ս Լարված իրավիճակ Ազատության հրապարակում. ժամանել են նաև կարմիր բերետավորները՝ ուղիղ միացում. 1in.am: Հասանելի է <http://168.am/2016/04/22/627452.html>

¹¹¹ Տե՛ս «Մալաթիա»-ի աշխատակիցները պահանջում են նվազեցնել տաղավարների վարձավճարները: Հասանելի է <http://www.azatutyun.am/a/27575708.html>

¹¹² Տե՛ս Ժիրայր Սեֆիլյանը երկու ամսով կալանավորվեց (տեսանյութ): Հասանելի է <http://www.a1plus.am/1465968.html>

¹¹³ Տե՛ս Այս անգամ՝ առանց իշխանափոխության: Հասանելի է <http://hraparak.am/?p=105605&l=am/ays+angam`+aranc+ishxanapoxutyan>

են Շահենի և նրան շրջապատած մարդկանց վրա և սկսեցին հարվածել նրանց, ձեռքներից խլել նկարները ¹¹⁴ :	
<ul style="list-style-type: none"> ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք ● Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք 	1
հավաքի մասնակցին բռնության ենթարկելը և հայհոյելը	1
Հիմնադիր խորհրդարանի անդամ Կարո Եղևուկյանն ասել է, որ հունիսի 22-ին Արաբկիր եւ Քանաքեռ-Զեյթուն վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության դատարանի մոտից բերման ենթարկված Սյուզան Սիմոնյանին ոստիկանական մեքենայում նրան վնասվածք պատճառած ոստիկանը հայհոյել է ¹¹⁵ :	
Արտահայտվելու ազատության իրավունք	1
հավաքի մասնակցի առջև պատ կազմելը	1
Հունիսի 23-ին քաղաքացիական ակտիվիստ Վարդգես Գասպարին նստել էր Դեմիրճյան-Բաղրամյան խաչմերուկին 2008 թվականի Մարտի 1-ին սպանվածների նկարներով պաստառը ձեռքին: Ակցիայի ընթացքում 4 ոստիկաններ կանգնել էին Գասպարիի դիմաց: Երբ Սերժ Սարգսյանի մեքենաների շարապունն անցել էր Դեմիրճյան փողոցով, ոստիկաններն անմիջապես հեռացել են Գասպարիի դիմացից նրան մենակ թողնելով ¹¹⁶ :	
Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք	1
հավաքի մասնակիցների կողմից տոնածառ տեղադրելուն խոչընդոտելը	1
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի լույս 2016թ. հունվարի 1-ի գիշերը «Նոր Հայաստան» հանրային փրկության ճակատը ակցիա էր անցկացնում Ազատության հրապարակում և ցանկանում էր տոնածառ բերել հրապարակ, սակայն ոստիկանությունը թույլ չէր տալիս և արդյունքում, ինչպես տեղեկացնում է «Նոր Հայաստան» հանրային փրկության ճակատի անդամ, «Ժառանգություն» կուսակցության փոխնախագահ Արմեն Մարտիրոսյանը, ոստիկանները կտոր-կտոր են արել ակցիայի մասնակիցների տոնածառը ¹¹⁷ : (Հարկ է արձանագրել, որ թեև ոստիկանությունը կատարում էր քաղաքապետարանի որոշումը, այնուամենայնիվ քաղաքապետարանի որոշումն իրավափ չէ, հետևաբար ոստիկանության գործողությունները դատում են ոչ օրինաչափ)	

¹¹⁴ Տե՛ս Բողոքի ակցիան ընթացավ բազմաթիվ միջադեպերով եւ բախումներով (լուսանկարներ, տեսանյութ): Հասանելի է

<http://hraparak.am/?p=109110&l=am/boxoqi+akcian+yntacav+bazmativ+mijadeparov+e%D6%82+baxumnerov+lusankarne r+tesa nyut+>

¹¹⁵ Տե՛ս Ոստիկանը վնասել է Սյուզան Սիմոնյանի դաստակը. հայհոյել է նրան: Հասանելի է <http://hraparak.am/?p=115347&l=am/ostikany+vna sel+e+syuzan+simonyani+da staky+hay hoyel+e+n ran%20%D5%A1%D5 %BC%2024,06,2016>

¹¹⁶ Տե՛ս Սերժ Սարգսյանը չտես՞վ իրեն մարդասպան անվանողին (ՏԵՍԱՆՅՈՒԹ): Հասանելի է <http://www.epress.am/2016/06/24/%D5%BD%D5%A5%D6%80%D5%AA-%D5%BD%D5%A1%D6%80%D5%A3%D5%BD%D5%B5%D5%A1%D5%B6%D5%A8-%D5%B9%D5%BF%D5%A5%D5%BD%D5%A1%D5%9E%D5%BE-%D5%AB%D6%80%D5%A5%D5%B6-%D5%B4%D5%A1%D6%80%D5%A4%D5%A1%D5%BD%D5%BA%D5%A1.html>

¹¹⁷ Տե՛ս Տոնածառը՝ Ազատության հրապարակում բախումների և ձեռքարկումների պատճառ: Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/01/01/644455/>

Լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեությունն իրականացնելու իրավունք	2
լրագրողի գործունեությունը խոչընդոտելը	2
Դեպք 1. Մարտի 13-ին ՀՀ-ում Ռուսաստանի դեսպանատան մոտ ընդդեմ Ադրբեջանին ռուսական զենքի վաճառքի անցկացվող ակցիայի ժամանակ ոստիկանները պատ էին կազմել և թույլ չէին տալիս լրագրողների նկարահանել ցուցարարների գործողությունները ¹¹⁸ :	
Փետրվարի 1-ին տասնյակ ակտիվիստներ Գլխավոր դատախազության դիմաց պահանջում էին ազատ արձակել տոնածառ տեղադրելու ակցիայից հետո ազատազրկված Գևորգ Սաֆարյանին: Ակցիայի ընթացքում մասնակիցները հորդորում էին, որ իրենց մոտենա եւ պահանջագիրը վերցնի դատախազության լիազոր ներկայացուցիչը, սակայն որեւէ մեկը նրանց այդպես էլ չմոտեցավ: Մոտ մեկ ժամ սպասելուց հետո «Նոր Հայաստանի» ներկայացուցիչ Գագիկ Եղիազարյանն անձամբ որոշեց հանձնել փաստաթուղթը: Նրան թույլ տվեցին ներս մտնել, սակայն առանց լրագրողների ¹¹⁹ :	
Խաղաղ, առանց զենքի հավաքներ անցկացնելու իրավունք	8
թիրախ կառույցին մոտենալը խոչընդոտելը	6
Դեպք 1. Հունիսի 9-ին 2010 թվականին խաղաղ պայմաններում զոհված զինվորների՝ Արթուր Ղազարյանի և Վալերի Մուրադյանի մայրերը՝ Իրինա Ղազարյանը և Նանա Մուրադյանը և մահացած Արման Մուրադյանի հայրը՝ Հովսեփ Մուրադյանը բողոքի ակցիա են անցկացրել նախագահականի դարպասներից քիչ վերև: Ոստիկաններն 10:00-ից մոտ երկու ժամ կիսով չափ փակած են պահել Բաղրամյան պողոտան և նախագահականին հարող մայթը ու թույլ չեն տվել զոհված զինվորների ծնողներին կանգնել նախագահականի դարպասների մոտ: Ոստիկանները պատճառաբանել են, թե ՀՀ նախագահի նստավայր է ժամանել հունիսի 7-ին պաշտոնական այցով Հայաստան եկած Չեխիայի նախագահ Միլոշ Չեմանը: Ծնողների բողոքներն արդյունք չեն տվել. երբ նրանք անցել են նախագահականի դիմացի մայթ, ոստիկանները նրանց առջև պատ են կազմել թույլ չտալով նայել, թե ինչ է կատարվում նախագահականի դարպասներից այն կողմ ¹²⁰ :	
Դեպք 2. Հունիսի 30-ին ՀՀ նախագահի նստավայրի մոտ խաղաղ պայմաններում մահացած զինվորների ծնողներին իրավապահները կրկին թույլ չեն տվել մոտենալ նախագահականի դարպասին, չնայած, օրինակ, նախորդ երկու դեպքերում ծնողներին թույլ էին տվել պաստառներով կանգնել դարպասների դիմաց ¹²¹ :	

¹¹⁸ Տե՛ս «Թույլ չենք տա ոչ մի տարածքի հանձնում, թույլ չենք տա ռուսական խաղաղապահ ուժեր, դրանք պերմյակովներ են: Թաթերդ հեռու Արցախից». բողոքի երթ՝ ընդդեմ ՌԴ վարած քաղաքականության: Դեպքն արձանագրվել է ըստ տեսանյութի (տեսանյութ 6¹⁸⁻⁶⁴⁰)

Հասանելի է <http://168.am/2016/04/13/623405.html>:

¹¹⁹ Տե՛ս «Նոր Հայաստանի» անդամները պահանջագիր հանձնեցին դատախազությանը (տեսանյութ): Հասանելի է <http://www.a1plus.am/1432626.html>

¹²⁰ Տե՛ս Չեխիայի նախագահը չպետք է տեսնի զոհված զինվորների ծնողներին: Հասանելի է <http://www.epress.am/2016/06/09/%D5%B9%D5%A5%D5%AD%D5%AB%D5%A1%D5%B5%D5%AB-%D5%B6%D5%A1%D5%AD%D5%A1%D5%A3%D5%A1%D5%B0%D5%A8-%D5%B9%D5%BA%D5%A5%D5%BF%D6%84-%D5%A7-%D5%BF%D5%A5%D5%BD%D5%B6%D5%AB-%D5%A6%D5%B8%D5%B0%D5%BE%D5%A1%D5%AE.html>

¹²¹ Տե՛ս Մերժ Սարգսյանի ծննդյան օրը սևագգեստ մայրերին արգելեցին մոտենալ նախագահականի դարպասին: Հասանելի է <http://www.epress.am/2016/06/30/%D5%BD%D5%A5%D6%80%D5%AA->

<p>Դեպք 3. Հունվարի 21-ին նախագահականի մոտ ծառայություն իրականացնող ոստիկանները թույլ չեն տվել Հյուսիսային պողոտայի խաբված բնակիչներին բողոքի ակցիա անցկացնել Նախագահական նստավայրի դիմաց¹²²:</p>	
<p>Դեպք 4. Փետրվարի 1-ին տասնյակ ակտիվիստներ Գլխավոր դատախազության դիմաց պահանջում էին ազատ արձակել տոնածառ տեղադրելու ակցիայից հետո ազատազրկված Գևորգ Սաֆարյանին: Ոստիկանները, որ թվով ցուցարարներից մի քանի անգամ ավելի էին, պատնեշ էին կազմել և թույլ չէին տալիս անցնել դատախազության մայթ¹²³:</p>	
<p>Դեպք 5. Փետրվարի 22-ին մի խումբ ակտիվիստներ «Գնում ենք Բ-26» անունով ակցիա են կազմակերպել նախագահական նստավայրի դիմաց: Նրանք պահանջում են ազատ արձակել Գևորգ Սաֆարյանին և Վարդգես Գասպարիին: Ակցիայի մասնակիցները Բաղրամյան-Պոռոջյան խաչմերուկով անցել են նախագահականի մայթ, սակայն ոստիկանությունը թույլ չի տվել նրանց Մեծ Բրիտանիայի դեսպանատանի առջեկից շարժվել դեպի նախագահական նստավայր: Երեւանի փոխոստիկանապետ Վալերի Օսիպյանն առաջարկել է մի քանի հոգով գնալ նախագահականի նամակների բաժին: Ակտիվիստները չեն ընդունել այդ առաջարկը¹²⁴:</p>	
<p>Դեպք 6. Փետրվարի 25-ին մի խումբ ակտիվիստներ Նախագահական նստավայրի դիմաց բողոքի ակցիա էին կազմակերպել՝ ի պաշտպանություն քաղաքանտարկյալների: Ակցիայի մասնակիցներից մեկը Երեւանի փոխոստիկանապետ Վալերի Օսիպյանին ասել է, որ ցանկանում են իջնել նախագահականի դիմացով, սակայն ոստիկանները թույլ չեն տվել¹²⁵:</p>	
<p>հավաքի մասնակիցներին ակցիա իրականացնելը խոչընդոտելը</p>	<p>1</p>
<p>Փետրվարի 22-ին Նուբարաշեն քրեակատարողական հիմնարկի դիմաց հավաքված «Նոր Հայաստան» ճակատի անդամներին ոստիկանները թույլ չեն տվել բողոքի ակցիա անցկացնել: Ցուցարարները քրեակատարողական հիմնարկի մոտ հավաքվել էին ի պաշտպանություն հունվարի մեկից անազատության մեջ գտնվող քաղաքացիական ակտիվիստ Գեորգ Սաֆարյանի¹²⁶:</p> <p>(Հարկ է արձանագրել, որ ոստիկանությունը չի հիմնավորել ակցիան թույլ չտալու իր գործողությունները)</p>	
<p>հավաքի մասնակիցներին իրենց անհրաժեշտ իրերը հավաքի վայր տանելը խոչընդոտելը</p>	<p>1</p>

<http://www.a1plus.am/1430433.html>
<http://www.azatutyun.am/a/27525103.html>

¹²² Տե՛ս Ջոնիվաձ գինձառայողների ծնողներին թույլ չեն տվել կանգնել Բաղրամյան 26-ի մայթին (տեսանյութ): Դեպքն արձանագրվել է ըստ տեսանյութի (տեսանյութ 13:35): Հասանելի է <http://www.a1plus.am/1430433.html>

¹²³ Տե՛ս Գևորգ Սաֆարյանի աջակիցները ակցիա անցկացրին դատախազության դիմաց: Հասանելի է <http://www.azatutyun.am/a/27525103.html>

¹²⁴ Տե՛ս «Մարգարյան Սերժը շարունակում է իր քաղաքականությունը». ակցիա նախագահականի դիմաց: Հասանելի է <http://armtimes.com/hy/read/80057>

¹²⁵ Տե՛ս Օսիպյանը՝ ակտիվիստին. «Արտառոցը»-ը դուր էք ուզում ստեղծել»: Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/02/25/661461/>

¹²⁶ Տե՛ս Ակտիվիստներին խոչընդոտում էին քրեակատարողական հիմնարկի դիմաց ակցիա անցկացնել: Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/02/22/660114/>

<p>Հունվարի 27-ին «Նոր Հայաստան» հանրային փրկության ճակատի Ազատության հրապարակում անցկացվող շուրջօրյա նստացույցի մի քանի մասնակիցներ փորձել են նոր ծածկով (հովանոց) մտնել Ազատության հրապարակ, սակայն նրանց մուտքը ոստիկանության կողմից խոչընդոտվեց: Ոստիկանությունը պատ էր կազմել եւ չէր թողնում նրանց առաջանալ: Տարածք ժամանած Երեւանի ոստիկանապետ Աշոտ Կարապետյանի եւ Անդրիաս Ղուկասյանի մի քանի բուպե տեսած քննարկումից հետո թույլատրեց նստացույցի մասնակիցներին վրանատախիպ ծածկ տեղադրել Ազատության հրապարակում¹²⁷:</p> <p>(Հարկ է արձանագրել, որ թեև ոստիկանությունը կատարում էր քաղաքապետարանի որոշումը, այնուամենայնիվ քաղաքապետարանի որոշումն իրավափ չէ, հետևաբար ոստիկանության գործողությունները դառնում են ոչ օրինաչափ)</p>	
Խտրականությունից գերծ մնալու իրավունք	1
<i>հավաքի մասնակիցների հետ ոչ պատշաճ հաղորդակցվելը</i>	1
<p>Մարտի 21-ին «Հայ կանանց ճակատ» նախաձեռնությունը բողոքի ակցիա էր կազմակերպել Հանրապետության հրապարակում «Ոչ բռնապետությանը» և «Ազատություն քաղբանտարկյալներին» կարգախոսներով: Երբ ոստիկանները փորձել են կանանց բերման ենթարկել, նրանք շղթա կազմած պառկեցին գետնին: Ոստիկանը պառկած կանանց ասում էր՝ կանայք, խայտառակ եք անում ձեզ, ձեր պատվի հետ եք խաղում: Դա հերիք չի, որ ասաց, դեռ մի հատ էլ ասում էր՝ կանայք, մի ընդդիմացեք, կանայք տղամարդկանց չպետք է ընդդիմանան», - պատմել է նախաձեռնության անդամ Սյուզի Սիմոնյանը¹²⁸:</p>	
Ֆիզիկական բռնությունից գերծ մնալու իրավունք	1
<i>հավաքի մասնակիցներին նկատմամբ բռնություն կիրառելը</i>	1
<p>Մարտի 11-ին «Նոր Հայաստան» հանրային փրկության ճակատի անդամները հավաքվել էին ՀՀ Վերաքննիչ դատարանի մոտ: Երբ դատարանը մերժեց ազատ արձակել Գևորգ Սաֆարյանին, անդամները ձվեր նետեցին դատարանի ուղղությամբ: Ոստիկանները բերման են ենթարկել «Նոր Հայաստանի» անդամ Գագիկ Եղիազարյանին: Քաղաքացիական մի քանի ակտիվիստներ կանգնել էին ոստիկանների մեքենայի առաջ, որպեսզի նրան չտանեն, սակայն ակտիվիստներին քաջքշելով՝ դուրս բերեցին մեքենայի մոտից¹²⁹:</p>	
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	53

¹²⁷ Տե՛ս Մենք օրենքն անտեսեցինք, ինչի իրավունքը չունենինք. Աշոտ Կարապետյանը՝ «Նոր Հայաստան»-ին: Հասանելի է <http://armtimes.com/hy/read/78418>

¹²⁸ Տե՛ս Սյուզան Սիմոնյան. «Ոստիկանը պառկած կանանց ասում էր՝ կանայք, խայտառակ եք անում ձեզ»: Հասանելի է <http://www.aravot.am/2016/03/21/669745/>

¹²⁹ Տե՛ս Չվեր՝ Վերաքննիչ քրեական դատարանի ուղղությամբ. ակցիա (տեսանյութ): Հասանելի է <http://www.alplus.am/1440127.html>

ԱՂՅՈՒՍԱԿՆԵՐ

Աղյուսակ 1

2016թ. առաջին կիսամյակում, 2015թ. առաջին և երկրորդ կիսամյակներում գրանցված մարդու իրավունքների խախտմանը հանգեցրած դեպքեր

Խախտված իրավունք	Դեպքերի թիվն ըստ կիսամյակների		
	2015 թ. I կիսամյակ	2015թ. II կիսամյակ	2016թ. I կիսամյակ
Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք	1	3	2
<ul style="list-style-type: none"> Ազատ տեղաշարժվելու, բնակության վայր ընտրելու և բնակչի՝ ըստ բնակության վայրի հաշվառվելու իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք Խտրականությունից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք Տեղեկատվություն ստանալու իրավունք 	0	1	0
<ul style="list-style-type: none"> Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք, Տիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք Խտրականությունից զերծ մնալու իրավունք Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք Տիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք 	0	0	1

<ul style="list-style-type: none"> • Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք • Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք • Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> • Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք • Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք • Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> • Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք • Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք • Խտրականությունից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> • Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք • Խտրականությունից զերծ մնալու իրավունք • Արտահայտվելու ազատության իրավունք • Լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեություն իրականացնելու իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> • Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք • Արտահայտվելու ազատության իրավունք • Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք • Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք 	0	0	2
Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք	33	31	7
<ul style="list-style-type: none"> • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք • Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք, • Դիտորդություն իրականացնելու իրավունք 	0	4	1
<ul style="list-style-type: none"> • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք, • Լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեություն իրականացնելու իրավունք 	1	0	1
<ul style="list-style-type: none"> • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք • Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	1

<ul style="list-style-type: none"> • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք • Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք • Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	2
<ul style="list-style-type: none"> • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք • Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք • Լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեություն իրականացնելու իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք • Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք • Լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեություն իրականացնելու իրավունք • Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք 	0	0	1
Անձնական և ընտանեկան կյանքը հարգելու իրավունք	1	0	1
Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք (ներառյալ հոգեբանական ճնշումներից, սպառնալիքներից զերծ մնալու իրավունքը)	16	18	2
<ul style="list-style-type: none"> • Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք • Լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեություն իրականացնելու իրավունք 	2	0	0
<ul style="list-style-type: none"> • Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք • Տեղեկատվություն ստանալու իրավունք 	0	0	1
• Արդար դատաքննության իրավունք	0	2	1
<ul style="list-style-type: none"> • Արդար դատաքննության իրավունք, • Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	0	0	1
• Արտահայտվելու ազատության իրավունք	3	0	1
<ul style="list-style-type: none"> • Արտահայտվելու ազատության իրավունք • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք 	0	1	0

<ul style="list-style-type: none"> • Արտահայտվելու ազատության իրավունք • Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> • Առևտրային գաղտնիքի իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> • Բնակարանի անձեռնմխելիության իրավունք 	4	0	1
<ul style="list-style-type: none"> • Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք 	2	3	1
<ul style="list-style-type: none"> • Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք • Լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեություն իրականացնելու իրավունք 	1	0	0
Դիտորդություն իրականացնելու իրավունք	0	1	0
Իրավաբանական օգնություն ստանալու իրավունք	1	3	4
Իրավական պաշտպանության արդյունավետ միջոցների իրավունք	11	10	1
<ul style="list-style-type: none"> • Իրավական պաշտպանության արդյունավետ միջոցների իրավունք • Արդար դատաքննության իրավունք 	0	1	0
<ul style="list-style-type: none"> • Իրավական պաշտպանության արդյունավետ միջոցների իրավունք • Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք • Խտրականությունից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> • Լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեություն իրականացնելու իրավունք 	6	2	2
Խաղաղ, առանց զենքի հավաքներ անցկացնելու իրավունք	39	56	8
<ul style="list-style-type: none"> • Խաղաղ, առանց զենքի հավաքներ անցկացնելու իրավունք • Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> • Խաղաղ, առանց զենքի հավաքներ անցկացնելու իրավունք • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք 	0	0	10
<ul style="list-style-type: none"> • Խաղաղ, առանց զենքի հավաքներ անցկացնելու իրավունք • Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	0	1	3

<ul style="list-style-type: none"> • Խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու իրավունք • Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> • Խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու իրավունք • Տիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	9
<ul style="list-style-type: none"> • Խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու իրավունք • Տիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք • Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> • Խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու իրավունք • Տիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք • Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	2
<ul style="list-style-type: none"> • Խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու իրավունք • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք • Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> • Խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու իրավունք • Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք • Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> • Խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու իրավունք • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք • Տիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	5
<ul style="list-style-type: none"> • Խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու իրավունք • Տիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք • Արտահայտվելու ազատության իրավունք • Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք 	0	0	1
Խտրականությունից զերծ մնալու իրավունք	0	1	1
<ul style="list-style-type: none"> • Խտրականությունից զերծ մնալու իրավունք • Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	0	0	1
Կյանքի իրավունք և անմարդկային կամ նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք	1	0	0

Միավորումներ կազմելու իրավունք	0	2	0
Սեփականության իրավունք	0	1	0
Տեղեկատվություն ստանալու իրավունք	4	0	1
Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք	14	21	12
<ul style="list-style-type: none"> • Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք • Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	2
<ul style="list-style-type: none"> • Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք • Լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեություն իրականացնելու իրավունք 	1	1	0
Ընդամենը	141	163	110

Աղյուսակ 2

2016թ. առաջին կիսամյակում, 2015թ. առաջին և երկրորդ կիսամյակներում գրանցված մարդու իրավունքների խախտումների անհատական դեպքեր

Խախտված իրավունք	Դեպքերի թիվն ըստ կիսամյակների		
	2015 թ. I կիսամյակ	2015 թ. II կիսամյակ	2016 թ. I կիսամյակ
Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք	0	3	2
Ազատ տեղաշարժվելու, բնակության վայր ընտրելու եւ բնակչի՝ ըստ բնակության վայրի հաշվառվելու իրավունք	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> • Ազատ տեղաշարժվելու • Տեղեկատվություն ստանալու իրավունք 	0	1	0
<ul style="list-style-type: none"> • Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> • Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք • Խտրականությունից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> • Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք • Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	0	0	1

<ul style="list-style-type: none"> ● Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք ● Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք ● Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> ● Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք ● Խտրականությունից զերծ մնալու իրավունք ● Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> ● Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք ● Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> ● Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք ● Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> ● Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք ● Խտրականությունից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> ● Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք ● Խտրականությունից զերծ մնալու իրավունք ● Արտահայտվելու ազատության իրավունք ● Լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեությունն իրականացնելու իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> ● Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք ● Արտահայտվելու ազատության իրավունք ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք ● Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք ● Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք 	0	0	2
Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք	13	5	7
<ul style="list-style-type: none"> ● Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք ● Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> ● Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք, ● Դիտորդությունն իրականացնելու իրավունք 	0	4	1
<ul style="list-style-type: none"> ● Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք, ● Լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեությունն իրականացնելու իրավունք 	0	0	1

<ul style="list-style-type: none"> • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք • Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք • Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք • Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	2
Անձնական և ընտանեկան կյանքը հարգելու իրավունք	1	0	1
Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք	8	10	2
<ul style="list-style-type: none"> • Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք • Տեղեկատվություն ստանալու իրավունք 	0	0	1
Արդար դատաքնության իրավունք	0	2	1
<ul style="list-style-type: none"> • Արդար դատաքնության իրավունք • Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	0	0	1
Արտահայտվելու ազատության իրավունք	2	0	0
<ul style="list-style-type: none"> • Արտահայտվելու ազատության իրավունք • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք 	0	1	0
Առևտրային գաղտնիքի իրավունք	0	0	1
Բնակարանի անձեռնմխելիության իրավունք	4	0	1
Դիտորդություն իրականացնելու իրավունք	0	1	0
Իրավաբանական օգնություն ստանալու իրավունք	1	0	4
Իրավական պաշտպանության արդյունավետ միջոցների իրավունք	7	4	1
<ul style="list-style-type: none"> • Իրավական պաշտպանության արդյունավետ միջոցների իրավունք • Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք • Խտրականությունից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	1
Լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեություն իրականացնելու իրավունք	4	1	0

<ul style="list-style-type: none"> ● Խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու իրավունք ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու ընթացքում իրավունք 	0	0	2
<ul style="list-style-type: none"> ● Խտրականությունից զերծ մնալու իրավունք ● Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	0	0	1
Միավորումներ կազմելու իրավունք	0	2	0
Սեփականության իրավունք	0	1	0
Տեղեկատվություն ստանալու իրավունք	4	0	1
Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք	10	14	11
<ul style="list-style-type: none"> ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք ● Անարդյալ կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	1
Ընդամենը	54	49	57

Աղյուսակ 3

2016թ. առաջին կիսամյակում, 2015թ. առաջին և երկրորդ կիսամյակներում հավաքների ժամանակ գրանցված մարդու իրավունքների խախտումների դեպքեր

Խախտված իրավունք	Դեպքերի թիվն ըստ կիսամյակների		
	2015 թ. I կիսամյակ	2015թ. II կիսամյակ	2016թ. I կիսամյակ
Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք	1	0	0
<ul style="list-style-type: none"> ● Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> ● Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք ● Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք 	0	0	1
Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք	20	26	0
<ul style="list-style-type: none"> ● Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք, ● Լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեություն իրականացնելու իրավունք 	1	0	0

<ul style="list-style-type: none"> • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք • Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք • Լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեություն իրականացնելու իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> • Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք • Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք • Լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեություն իրականացնելու իրավունք • Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք 	0	0	1
Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք	8	8	0
<ul style="list-style-type: none"> • Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք, • Լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեություն իրականացնելու իրավունք 	2	0	0
Արտահայտվելու ազատության իրավունք	1	0	1
<ul style="list-style-type: none"> • Արտահայտվելու ազատության իրավունք • Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք 	0	0	1
Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք	2	3	1
<ul style="list-style-type: none"> • Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք • Լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեություն իրականացնելու իրավունք 	1	0	0
Իրավական պաշտպանության արդյունավետ միջոցների իրավունք	4	6	0
<ul style="list-style-type: none"> • Իրավական պաշտպանության արդյունավետ միջոցների իրավունք • Արդար դատաքննության իրավունք 	0	1	0
Իրավաբանական օգնություն ստանալու իրավունք	0	3	0
Լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեություն իրականացնելու իրավունք	2	1	0
Խաղաղ, առանց զենքի հավաքներ անցկացնելու իրավունք	39	56	8
<ul style="list-style-type: none"> • Խաղաղ, առանց զենքի հավաքներ անցկացնելու իրավունք • Ազատ տեղաշարժվելու իրավունք 	0	0	1

<ul style="list-style-type: none"> ● Խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու իրավունք ● Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք 	0	0	10
<ul style="list-style-type: none"> ● Խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու իրավունք ● Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	0	1	3
<ul style="list-style-type: none"> ● Խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու իրավունք ● Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> ● Խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու իրավունք ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	7
<ul style="list-style-type: none"> ● Խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու իրավունք ● Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք ● Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> ● Խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու իրավունք ● Անձնական ազատության և անձեռնմխելիության իրավունք ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	5
<ul style="list-style-type: none"> ● Խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու իրավունք ● Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք ● Արտահայտվելու ազատության իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> ● Խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու իրավունք ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք ● Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	2
<ul style="list-style-type: none"> ● Խաղաղ, առանց զենքի հավաքների անցկացնելու իրավունք ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք ● Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք 	0	0	1

<ul style="list-style-type: none"> ● Խաղաղ, առանց զենքի հավաքներ անցկացնելու իրավունք ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք ● Արտահայտվելու ազատության իրավունք ● Գույքի անձեռնմխելիության իրավունք 	0	0	1
Խտրականությունից զերծ մնալու իրավունք	0	1	1
Կյանքի իրավունք և անմարդկային կամ նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք	1	0	0
Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք	4	7	1
<ul style="list-style-type: none"> ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք ● Անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքից զերծ մնալու իրավունք 	0	0	1
<ul style="list-style-type: none"> ● Ֆիզիկական բռնությունից զերծ մնալու իրավունք ● Լրագրողի՝ մասնագիտական օրինական գործունեությունն իրականացնելու իրավունք 	1	1	0
Ընդամենը	87	114	53

Աղյուսակ 4

2015թ. առաջին, երկրորդ, երրորդ և չորրորդ եռամսյակներում գրանցված դեպքերի վայրեր

Վայրը	Դեպքերի թիվն ըստ կիսամյակների		
	2015 թ. I կիսամյակ	2015 թ. II կիսամյակ	2016թ. I կիսամյակ
ք. Երևան	103	125	94
Արագածոտնի մարզ, ք. Ապարան	1	0	0
Արագածոտնի մարզ, Աշտարակ – Ապարան ճանապարհ	0	0	1

Արագածոտնի մարզ, ք. Թալին	0	0	1
Արարատի մարզ, ք. Արտաշատ	0	0	1
Արարատի մարզ, ք. Վեդի	2	0	0
Արմավիրի մարզ, ք. Արմավիր	2	0	0
Արմավիրի մարզ, ք. Մեծամոր	1	0	0
Արմավիրի մարզ, ք. Վաղարշապատ	0	1	1
Գեղարքունիքի մարզ, ք. Մարտունի	0	1	0
Գեղարքունիքի մարզ, ք. Սևան	0	2	1
Գեղարքունիքի մարզ, ք. Վարդենիս	0	1	0
Լոռու մարզ, ք. Ալավերդի	2	0	0
Լոռու մարզ, ք. Վանաձոր	2	3	0
Լոռու մարզ, ք. Ստեփանավան	0	2	0
Լոռու մարզ, ք. Սպիտակ	0	2	0
Լոռու մարզ, ք. Տաշիր	1	0	0
Կոտայքի մարզ, ք. Աբովյան	0	3	0
Կոտայքի մարզ, գ. Բուժական	0	1	0
Կոտայքի մարզ, ք. Բյուրեղավան	0	1	0
Կոտայքի մարզ, ք. Բյուրեղավան-ք. Աբովյան	0	0	1
Կոտայքի մարզ, գ. Գառնի	0	1	0
Կոտայքի մարզ, ք. Եղվարդ	0	1	0
Կոտայքի մարզ, ք. Հրազդան	0	0	1
Կոտայքի մարզ, ք. Նոր Հաճն	0	1	0
Կոտայքի մարզ, ք. Չարենցավան	0	1	1

Սյունիքի մարզ, ք. Գորիս	2	0	1
Սյունիքի մարզ, ք. Կապան	1	1	0
Սյունիքի մարզ, ք. Մեղրի	0	1	0
Վայոց ձորի մարզ, ք. Եղեգնաձոր	0	1	0
Տավուշի մարզ, ք. Իջևան	1	0	0
Տավուշի մարզ, ք. Նոյեմբերյան	0	4	0
Տավուշի մարզ, գ. Կողբ	0	1	0
Շիրակի մարզ, ք. Ախուրյան	0	2	0
Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի	21	3	5
ԼՂՀ, ք. Բերձոր	1	0	0
ՀՀ	0	0	1
Անհայտ	1	4	1
Ընդամենը	141	163	110